T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI TÜRKÇE EĞİTİMİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

TRT ÇOCUK KANALINDA YAYINLANAN ÇİZGİ FİLMLERİN ANA DİLİ ÖĞRETİMİ BAKIMINDAN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

YASEMİN TAŞGIN

Tez Danışmanı
DOÇ.DR. HULUSİ GEÇGEL

ÇANAKKALE – 2023

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

TRT ÇOCUK KANALINDA YAYINLANAN ÇİZGİ FİLMLERİN ANA DİLİ ÖĞRETİMİ BAKIMINDAN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

YASEMİN TAŞGIN

Tez Danışmanı
DOÇ.DR. HULUSİ GEÇGEL

ÇANAKKALE-2023

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Yasemin TAŞGIN tarafından Doç. Dr. Hulusi GEÇGEL yönetiminde hazırlanan ve 29.08.2023 tarihinde aşağıdaki jüri karşısında sunulan **"TRT Çocuk Kanalında Yayınlanan Çizgi Filmlerin Ana Dili Öğretimi Bakımından İncelenmesi"** başlıklı çalışma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü **Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı'**nda **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak oy birliği ile kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri	**İmza**
Doç. Dr. Hulusi GEÇGEL (Danışman)	……..
Dr. Öğr. Üyesi Fatih KANA	…….
Dr. Öğr. Üyesi Emrullah BANAZ	……

Tez No : 10566807

Tez Savunma Tarihi: 29.08.2023

……..

Doç. Dr. Derya GİRGİN
Enstitü Müdürü V.

31/08/2023

ETİK BEYAN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Tez Yazım Kuralları'na uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi taahhüt ve beyan ederim.

(İmza)

Yasemin TAŞGIN

29/08/2023

TEŞEKKÜR

Bu tezin oluşturulmasında, çalışmam boyunca benden bir an olsun yardımlarını esirgemeyen, kıymetli zamanını ayırıp, duygu ve düşünceleri benimle paylaşan saygı değer danışman hocam Doç. Dr. Hulusi GEÇGEL'e, çalışma konusunda beni yüreklendiren, yüksek lisans eğitimim boyunca desteklerini esirgemeden yol gösteren saygı değer hocam Fatih KANA'ya, eğitim-öğretim hayatım boyunca üzerimde emeği olan tüm öğretmenlerime, çalışma süresince tüm zorlukları benimle göğüsleyen, hayatımın her aşamasında bana destek olan sevgili eşim Hasan TAŞGIN'a, biricik oğlum Uğur Yiğit TAŞGIN 'a, özellikle tez çalışmam konusunda manevi desteklerini her an sunan, beni yetiştirip bugünlere getiren kıymetli annem Rabia POLAT'a ve babam Ahmet POLAT'a, sevgili ablam Firdevs ÖZKAYA'ya, Başöğretmen Mustafa Kemal ATATÜRK'e ve tüm eğitim şehitlerine sonsuz saygı ve minnetlerimi sunarım.

Yasemin TAŞGIN

Çanakkale, Ağustos 2023

ÖZET

TRT ÇOCUK KANALINDA YAYINLANAN ÇİZGİ FİLMLERİN ANA DİLİ ÖĞRETİMİ BAKIMINDAN İNCELENMESİ

Yasemin TAŞGIN
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi
Danışman: Doç. Dr. Hulusi GEÇGEL
29/08/2023, 112

Bu araştırmada çizgi filmlerin ana dili öğretimindeki rolünün incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman incelemesi modeli kullanılarak yapılmıştır. Çalışmanın veri grubunu basit seçkisiz örnekleme ile seçilen Türkçe Benim Evim çizgi filminin yirmi bölümü oluşturmaktadır. Veriler nitel veri analiz yöntemlerinden olan betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Geçerlik ve güvenirliği arttırmak amacıyla incelenen bölümlerden dakika ve saniyeleri ile birlikte birebir alıntılar yapılmıştır. Elde edilen bulgular doğrultusunda Türkçe Benim Evim programının her bölümünde farklı bir konu üzerinde durulduğunu, yirmi bölümün toplamında 241 frekans değeri ile soru cümlelerine çok sık yer verilirken atasözlerine tek bir bölümde bir adet yer verildiğini, deyimler için ayrı bir bölüm yapılırken atasözleri için yapılmadığını söylemek mümkündür. Araştırmada, Türkçe Benim Evim programının çocuğun ana dilini öğrenmesi ve dilin inceliklerini etkili bir şekilde kullanabilmesi açısından olumlu etkilerinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ana Dili, Ana dili Öğretimi, Çizgi Film, Çocuk.

ABSTRACT

AN EXAMINATION OF CARTOON MOVIES BROADCAST ON TRT CHILDREN'S CHANNEL IN TERMS OF MAIN LANGUAGE TEACHING

Yasemin TAŞGIN
Çanakkale Onsekiz Mart University
School of Graduate Studies
Department of Turkish and Social Sciences Education Master's Thesis
Advisor: Associate Professor Hulusi GEÇGEL
29/08/2023, 112

In this research, it is aimed to examine the role of cartoons in mother tongue teaching. The research was conducted using the document analysis model, which is one of the qualitative research methods. The data group of the study consists of twenty episodes of the Turkish My Home cartoon selected by simple random sampling. The data were analyzed with the descriptive analysis method, which is one of the qualitative data analysis methods. In order to increase the validity and reliability, one-to-one quotations were made from the examined sections together with their seconds. In line with the findings, it is possible to say that each section of the Turkish My Home program focuses on a different subject, while interrogative sentences are frequently included with a frequency value of 241 in the total of twenty sections, proverbs are included only once in a single section, while a separate section is made for idioms, it is not made for proverbs. In the research, it was concluded that the Turkish My Home program has positive effects on the child's learning of his mother tongue and using the subtleties of the language effectively.

Keywords: Cartoon, Child, Mother Tongue, Mother Tongue Teaching.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

JÜRİ ONAY SAYFASI i
ETİK BEYAN ii
TEŞEKKÜR iii
ÖZET iv
ABSTRACT v
İÇİNDEKİLER vi
SİMGELER VE KISALTMALAR ix
TABLOLAR DİZİNİ x
RESİMLER LİSTESİ……xi

BİRİNCİ BÖLÜM
GİRİŞ

1.1.Problem Durumu.....1
1.2. Problem Cümlesi.....1
1.3. Araştırmanın Amacı.....2
1.4. Araştırmanın Önemi.....2
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları.....3
1.6. Araştırmanın Sayıltıları 3
1.7. Tanımlar 3

İKİNCİ BÖLÜM
KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Ana Dili Öğretimi 4
2.2. Çizgi Filmler.....5

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

3.1. Araştırmanın Modeli 7
3.2. Araştırmanın Veri Grubu.....7
3.3. Verilerin Toplanması.....8
3.4. Verilerin Analizi 8
3.5. Geçerlik ve Güvenirlik…….. 9

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
ARAŞTIRMA BULGULARI

4. 1. Türkçe Benim Evim Programı 1. Bölümünün İncelenmesi 10
4. 2. Türkçe Benim Evim Programı 2. Bölümünün İncelenmesi 15
4. 3. Türkçe Benim Evim Programı 3. Bölümünün İncelenmesi 20
4. 4. Türkçe Benim Evim Programı 4. Bölümünün İncelenmesi 24
4. 5. Türkçe Benim Evim Programı 5. Bölümünün İncelenmesi 30
4. 6. Türkçe Benim Evim Programı 6. Bölümünün İncelenmesi 35
4. 7. Türkçe Benim Evim Programı 7. Bölümünün İncelenmesi 41
4. 8. Türkçe Benim Evim Programı 8. Bölümünün İncelenmesi 45
4. 9. Türkçe Benim Evim Programı 9. Bölümünün İncelenmesi 49
4. 10. Türkçe Benim Evim Programı 10. Bölümünün İncelenmesi.....52
4. 11. Türkçe Benim Evim Programı 11. Bölümünün İncelenmesi.....56
4. 12. Türkçe Benim Evim Programı 12. Bölümünün İncelenmesi.....60
4. 13. Türkçe Benim Evim Programı 13. Bölümünün İncelenmesi.....63
4. 14. Türkçe Benim Evim Programı 14. Bölümünün İncelenmesi.....68
4. 15. Türkçe Benim Evim Programı 15. Bölümünün İncelenmesi.....72

4. 16. Türkçe Benim Evim Programı 16. Bölümünün İncelenmesi.....77
4. 17. Türkçe Benim Evim Programı 17. Bölümünün İncelenmesi.....82
4. 18. Türkçe Benim Evim Programı 18. Bölümünün İncelenmesi.....86
4. 19. Türkçe Benim Evim Programı 19. Bölümünün İncelenmesi.....90
4. 20. Türkçe Benim Evim Programı 20. Bölümünün İncelenmesi.....95

BEŞİNCİ BÖLÜM
SONUÇ ve ÖNERİLER

5.1. Sonuç ve Tartışma.....103
5.2. Öneriler.....107
KAYNAKÇA.....108

SİMGELER VE KISALTMALAR

sn. Saniye

s. Sayfa

TDK Türk Dil Kurumu

TRT Türk Radyo ve Televizyon

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo No	Tablo Adı	Sayfa No
Tablo 1	Türkçe Benim Evim Programı tüm bölümlerinde yer alan dil yapılarının frekans değerleri	100-101

RESİMLER DİZİNİ

Resim No	Resim Adı	Sayfa No
Resim 1	Türkçe Benim Evim Programının Başlangıcı.	10
Resim 2	Begüm ve Çuçu kelime bulma oyunu oynuyor.	11
Resim 3	Begüm tiyatro metnine çalışıyor, Çuçu onu izliyor.	15
Resim 4	Begüm Çuçu ile birlikte çene ve yüz egzersizi yapıyor.	16
Resim 5	Begüm "ğ" harfinin okunuşuyla ilgili örnekler veriyor.	21
Resim 6	Begüm "sarımsak" kelimesinin doğru, "sarımsak" kelimesinin yanlış olduğunu ifade ediyor.	25
Resim 7	Begüm Dünya haritasından bir yer seçiyor.	30
Resim 8	Begüm ve Çuçu atlası inceliyor.	31
Resim 9	Çuçu dalış yapmak için hazırlanıyor.	35
Resim 10	Begüm daktiloda yazı yazıyor ve Çuçu onu izliyor.	41
Resim 11	Begüm şiir antolojisi okuyor.	46
Resim 12	Begüm ve Çuçu resim kartları ile oyun oynamaktadır.	50
Resim 13	Begüm Çuçu'nun yazım yanlışlarını düzeltiyor.	53
Resim 14	Çuçu'nun yazım yanlışı.	53
Resim 15	Begüm'ün düzeltmesi.	53
Resim 16	Begüm kurdele koleksiyonunu düzenliyor.	56
Resim 17	Begüm bahar temizliği yapıyor, Çuçu da onu izliyor.	60
Resim 18	Begüm arkadaşını ziyarete gidiyor, Çuçu ile vedalaşıyorlar.	63
Resim 19	Begüm ve Çuçu kartlarla oyun oynuyor.	68
Resim 20	Begüm ve Çuçu deyimler oyunu oynuyor.	72
Resim 21	Begüm ve Çuçu deyimler oyunu oynuyor.	72
Resim 22	Begüm saksılara tohum ekiyor, Çuçu ona sorular soruyor.	78
Resim 23	Begüm ve Çuçu beden dili oyununu oynuyor.	82
Resim 24	Begüm ve Çuçu eş sesli kelimeler hakkında konuşuyor.	86
Resim 25	Begüm ve Çuçu hafta sonu için plan yapıyor.	91
Resim 26	Begüm Çuçu'ya gelenekler hakkında bilgi veriyor.	96

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problem durumu, problem cümlesi, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, araştırmanın sınırlılıkları, varsayımlar ve tanımlar yer almaktadır.

1.1.Problem Durumu

Dijital dünyaya doğan çocuklar henüz konuşmaya dahi başlamadan ekranla karşılaşmaktadırlar. Sürekli gelişen ve dijitalleşen dünyada çocukları ekran karşından ayırmak, uzak tutmak oldukça zordur. Sanal dünyadaki içeriklere hâkim olmak, çocuğun izlediklerini, izlediklerinden etkilenme durumunu kontrol etmek gerekir. Bu sebeple okul öncesi dönemdeki çocukların izledikleri çizgi filmlerin ana dili öğretimi bakımından incelenmesi gereği duyulmuştur.

1.2. Problem Cümlesi

Araştırmanın problem cümlesi "TRT Çocuk kanalında yayınlanan çizgi filmler çocuğun ana dili öğretiminde katkı sağlar mı?" şeklindedir.

Araştırmanın amacı doğrultusunda şu sorulara cevap aranmıştır:

S1. Çizgi filmler çocukların ana dilini öğrenmesine katkı sağlar mı?

S2. Çizgi filmler çocukların ana dillerini öğrenmesinde nasıl katkı sağlar?

S3. İncelenen Türkçe Benim Evim programının bölümlerinde sıfatların, zarfların, ünlemlerin, zıt anlamlı kelimelerin, eş sesli kelimelerin, deyimlerin, atasözlerinin, kalıp sözlerin, benzetmelerin, geçiş ve bağlantı ifadelerinin, karşılaştırma ifadelerinin, soru cümlelerinin, ikilemelerin, kavramların, tanımların, bilgilerin, tekerlemelerin, mânilerin yer alma durumu nedir?

S4. Günlük hayatta kullanılan teşekkür etme, özür dileme, rica etme gibi nezaket sözcüklerinin Türkçe Benim Evim programında yer alma durumu nedir?

S5. Türkçe Benim Evim programı çocuğun ana dilini öğrenmesine katkı sağlar mı?

1.3. Araştırmanın Amacı

Türk edebiyatında çocuk edebiyatının temelleri çok eskiye dayanmamaktadır. Çocuklara okunan kitaplar ve çocuğun kendi okuduğu kitaplar kadar çocukların izledikleri programlar da önem arz etmektedir. Çizgi filmler yapısı itibariyle hem görsel hem de işitseldir. Çocuğun birden fazla duyusuna hitap ettiği için dikkat çekiciliği ve etkileyiciliği artmaktadır. Özellikle çocuk sevdiği bir çizgi film karakterinin hareketlerini, konuşmasını, davranışlarını örnek alabilmektedir. Bu örnek alma durumu olumlu ve olumsuz yönde olabilmektedir. Bu çalışmanın amacı çocukların en fazla izledikleri programlar arasında yer aldığı düşünülen çizgi filmleri ana dili öğretimi bakımından incelenmek ve çizgi filmlerin çocukların ana dillerini öğrenirken ne gibi katkıları olduğunu ortaya koymaktır.

1.4. Araştırmanın Önemi

Çocuklara yönelik kanalların ve programların yaygın olmadığı dönemlerde çocuklar, dinleme/izleme gereksinimlerini yetişkinler için hazırlanmış programları izleyerek karşılamaktaydılar. Fakat bu programlar yetişkinler için hazırlanmış olduğundan içerikleri çocukların gelişim dönemlerine uygun değildi. Bu bağlamda çocuklara hitap eden kanalların gerekliliği zamanla ortaya çıkmaya başlamıştır. Teknolojinin gelişmesiyle çocukların gelişim dönemlerine uygun programların ve kanalların sayısı giderek artmıştır. Çocukların en fazla izledikleri programlardan olması sebebiyle çizgi filmlerin, çocuğun hayal dünyasını, ruhsal yapısını, dil gelişimini etkileyeceği düşünülmektedir. Bu konuda yapılan çalışmaların azlığından dolayı ve çizgi filmlerin sayı, içerik bakımından çok fazla olması nedeniyle araştırmanın alana yarar sağlayacağı düşünülmektedir.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırmada çalışma grubu TRT Çocuk kanalında yayınlanan "Türkçe Benim Evim" programının yirmi bölümü esas alınarak oluşturulmuştur.

1.6. Araştırmanın Sayıltıları

TRT Çocuk kanalında yayınlanan Türkçe Benim Evim programının diğer çizgi filmleri temsil ettiği ve ana dili öğretimi açısından oldukça zengin olduğu varsayılmıştır.

1.7. Tanımlar

Çocuk: "Bebeklik ile erginlik arasındaki gelişme döneminde bulunan oğlan veya kız; yavru, bala, uşak, velet." (TDK, 2021)

Çocuk Edebiyatı: Çocuğun ve çocukluk döneminin ana unsur olduğu, çocuğun ilgisine, duygusuna, düşünce sistemine ve hayal dünyasına uygun; çocuğun bakış açısı ile bakabilen, çocuk gibi düşünebilen, dil ve konuda yalın ve samimi bir anlatımı olan, çocuğa görelik ilkesini benimseyerek çocuğun sanat, estetik ve edebi açıdan gelişmesine katkısı olan aynı zamanda çocuğa okuma alışkanlığı kazandıran, çocuğu duyarlı bir biçimde yetişkinlik dönemine hazırlayan bir geçiş dönemi edebiyatıdır (Şirin, 2007: 16).

Çizgi Film: "Bir konuyla ilgili olarak karakterlerinin hareketlerini belirtecek biçimde art arda çizilmiş resimlerden oluşan sinema filmi ." (TDK, 2021)

Ana dili: "Çocuğun ailesinden ve içinde bulunduğu toplumdan edindiği dil." (TDK, 2023)

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Ana Dili Öğretimi

Ana dili kavramı Türkçe sözlükte "Çocuğun ailesinden veya içinde yaşadığı topluluktan edindiği dil." şeklinde yer almaktadır (TDK, 2023). Bu tanımlamadan yola çıkarak ana dili için aslında içine doğduğumuz veya yaşadığımız çevreden edindiğimiz dil demek mümkündür.

Ana dili öğrenimi doğum itibariyle başladığı için ana dilinin öğrenilmesinde ve geliştirilmesinde aile ve çevrenin önemi oldukça fazladır. Ana dilinde dinleme ve konuşma becerileri plansız bir şekilde kendiliğinden ilerlerken okuma ve yazma becerileri okullarda öğretmenler tarafından planlı bir şekilde yürütülmektedir (Mete, 2015). Okullarda ana diline ait okuma ve yazma becerileri planlı ve programlı bir şekilde ilerlerken okul öncesinden başlamış olan dinleme ve konuşma becerileri de bu planlı ve programlı öğretimle gelişimine devam etmektedir. Bireyin ana dilinin yapılarını öğrenmesinde ve etkin bir şekilde kullanabilmesinde aile, içinde yaşanılan çevre ve eğitim kurumları olan okullar adeta üçlü bir sacayağıdır.

Bireyin dil gelişiminin üçte ikisi yaşamının ilk beş yılında tamamlanmakta, beş yaşındaki bir çocuk ortalama iki bin kelimeden oluşan bir söz varlığına sahip olmaktadır (Kol, 2011). Yaşamın bu ilk beş yıllık döneminde çocuğun dinlediği, izlediği içerikler söz varlığını oluşturmada etkili olmaktadır. Çocuk okul çağına gelip okula başladığında söz varlığındaki kelime sayısı ortalama olarak iki bin ile üç bin kelimeye ulaşmaktadır (Aşıcı, 2005: 27). İlkokula başlayan bir çocuğun söz varlığı 5.000 ile 20.000 kelime arasındadır (Gür ve diğerleri, 2013: 1563). Zamanla çocuğun yaşı büyüdükçe ve içinde bulunduğu çevre, ortam farklılaştıkça söz varlığındaki kelime sayısının arttığını söylemek kaçınılmazdır. Çocuklar, dinleme ve konuşma alanlarına ait temel dil becerilerini kazanma sürecinin önemli bir kısmını beş altı yaşlarında gerçekleşmekte, beş on yaşlarında ise dilin inceliklerinin öğrenmekte ve dili etkili bir şekilde kullanmaya başlamaktadır (Yapıcı, 2004,6). Yapılan bu çalışmalar ışığında ana dilinin öğrenilmesinde, etkin bir şekilde

kullanılabilmesinde ve söz varlığının geliştirilmesinde çocuğun yaşamının ilk on yılının oldukça önemli bir konumda olduğu ifade etmek mümkündür.

Oral ve Tekin (2019) tarafından yapılan çalışmada televizyon karşısında anne-baba veya herhangi bir yetişkin kontrolü olmadan uzun süreler boyunca zaman harcayan çocukların izlediklerinden başta dil gelişimi olmak üzere pek çok alanda olumsuz yönde etkilendiği, kendini sözlü olarak ifade etme becerisinde güçlük çektikleri, sahip olunan söz varlığı açısından akranlarına oranla düşük seviyede oldukları sonucuna ulaşmışlardır.

Tek taraflı bir iletişim aracı olduğundan dolayı çocukların televizyon karşısında geçirdikleri süreler, izledikleri programlar ebeveyn denetiminde olmalıdır. Çocuğun tüm gelişim alanları açısından zarar görmemesi aksine yararı için izlenecek programın seçilmesi ve ne kadar süre ile izleneceği oldukça önemlidir.

2.2. Çizgi Filmler

Çizgi film kavramının tanımlanmasının birçok kişi tarafından yapıldığını ve birden fazla tanımının olduğunu ifade etmek mümkündür. Öncelikle TDK (2023)' nin sözlüğündeki tanımı şöyledir: "Bir konuyla ilgili olarak karakterlerinin hareketlerini belirtecek biçimde art arda çizilmiş resimlerden oluşan sinema filmi." Hareketli veya hareketsiz nesneleri canlandırmak ya da onlara yeni bir kimlik kazandırmak şeklinde tanımlanabilen çizgi filmler; çocuklar tarafından en fazla izlenen ve en fazla etkilenilen televizyon programlarıdır (Can, 1995). Tanımlardan da anlaşılacağı üzere çizgi filmin temelinde belli bir konu ve karakterler yer almaktadır.

Eğitim alanında ve günlük hayatta çizgi filmlerden oldukça sık yararlanılmaktadır. Televizyonda yayınlanan programlar arasında çocukların dikkatini ve ilgisini en çok çizgi filmler çekmektedir (Cesur ve Paker, 2007; Samur vd., 2014). Çizgi filmler, anlaşılması zor konuları, kavramları ve bilgileri basit düzeye indirerek başka bir deyişle çocuğun seviyesine göre olacak şekilde ayarlayarak, çocuğun farkında olmadan öğrenmesine yardımcı olmaktadır (Köprülü, 2016). Çizgi filmlerde yer alan kelimeler, kavramlar, atasözleri, deyimler gibi ana dili unsurlarının sürekli tekrar edilmesi, bunların çocuklar tarafından zorlanmadan öğrenilmesini sağlayacak, bu kelime ve kavramları çizgi filmlerde

izlediği karakterler aracılığıyla günlük hayatta ne şekilde kullanacağını öğrenmesine ve çocukların söz varlıklarını zenginleştirmesine etki edecektir (Geçgel ve Terzioğlu, 2022: 161). Temel amacı eğitmek ve öğretmek olan çizgi filmler sayı sayma, basit çizgi çalışmaları ve dil becerileri gibi ilkokula hazırlıkta temel olan becerileri kazandırmaktadır (Borzekowski, 2018). Buradan hareketle çizgi filmlerin okul öncesi dönemdeki çocuklar için ana dili öğretilmesinde, ana dilinin yapısının farkına varılmasında kullanılabileceği düşünülmektedir.

Çizgi filmler hem göze hem de kulağa kısaca çok sayıda duyu organına hitap ettiğinden dolayı çocuklar tarafından ilgi çekici bulunmaktadır. Televizyonun çocukların zihinsel ve duygusal gelişim alanları üzerindeki etkileri hem olumlu hem de olumsuz şekilde olabilmektedir (Büyükbaykal, 2007). Televizyon ile çok uzun süreler vakit geçiren çocuklar, televizyonda gördükleri ve duydukları her şeyi doğru veya yanlış ayrımına varmadan hafızalarına almakta ve zamanla davranışa dönüştürmektedirler (Temizyürek ve Acar, 2014). Bu sebepten dolayı çocukların izleyeceği içerikler seçilirken özenli davranılmalı, Türkçeyi güzel, doğru ve etkili öğrenmesini, kullanmasını sağlayacak, iyi örnekler teşkil edecek içerikler izletilmelidir.

Çocukların ilgilendiği konular göz önünde bulundurularak söz varlığının geliştirilmesi için çizgi filmler daha fazla kullanıldığında dil eğitiminde başarıyı yakalamak kaçınılmazdır (Geçgel ve Terzioğlu, 2022: 161). Çocuğa görelik ilkesi göz önünde bulundurularak, nitelikli bir şekilde hazırlanmış çizgi filmler, çocuğun dil becerilerini ve bilişsel becerilerini geliştirerek onların öğrenmelerine ve söz varlıklarına katkı sağlamaktadır. Buna karşın özensizce hazırlanmış bazı çizgi filmler ise çocukları şiddete, hoş olmayan, istenmeyen davranışlara yönlendirerek gelişimlerini olumsuz etkilemektedir (Yağlı, 2013). Bu sebepten dolayı sadece televizyonun değil, telefon, tablet, bilgisayar gibi çocuğun çizgi filmlere veya dinleme/ izleme etkinliklerine ulaştığı her ekranın dikkat edilerek, seçici davranılarak kullanılması çocukların her yönden gelişimi için oldukça önemlidir. Çocukların hayatında bu kadar önemli bir yere sahip olan çizgi filmlerin eğitime ve dil gelişimlerine katkı sağlamak amacıyla kullanılması oldukça önemlidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

Üçüncü bölümünde araştırmanın modeli, veri grubu, veri toplama araçları, verilerin analizi ile geçerlik ve güvenirlik başlıkları yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman incelemesi kullanılarak yapılmıştır. Araştırmaya konu olan olgu ve olgulara ilişkin yazılı materyallerin analizini içeren "doküman incelemesi", gerekli durumlarda yazılı kaynakların yanında fotoğraf, film veya video gibi görsel materyalleri de kapsamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

3.2. Araştırmanın Veri Grubu

Bu araştırmanın veri grubu basit seçkisiz örnekleme (Simple Random Sampling) yöntemi ile seçilmiştir. Bu yöntemin kullanıldığı araştırmalarda örneklem tamamen rastgele seçilir ve örneklemlerin seçilme olasılığı birbirini etkilemez. Belirlenen evren listesi içerisinden örneklemin seçkisiz olarak çekilmesi ile gerçekleşir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel; 2020: 88). Bu çalışmanın veri grubunu TRT Çocuk kanalında yayınlanan ve yirmi bölümden oluşan Türkçe Benim Evim programı oluşturmaktadır. Genel olarak her bölümde öğreten, eğitici rolünü Begüm kahramanı; merak eden, yanlış yapan, öğrenen rolünü de papağan Çuçu üstlenmektedir.

3.3. Verilerin Toplanması

Bu araştırmanın verileri gözlem yoluyla toplanmıştır. Araştırmacı tarafından rastgele seçilen Türkçe Benim Evim programının bölümleri izlenerek ana dili eğitimine katkı sağlayacağı düşünülen yapılar kaçıncı bölümde yer aldığı dakika ve saniye belirtilerek verilerin toplanması sağlanmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

Bu araştırmanın verileri, nitel veri analiz yöntemlerinden olan betimsel analiz yaklaşımı kullanılarak analiz edilmiştir. Betimsel analiz yönteminde toplanan veriler daha önceden belirlenen temalara göre düzenlenir ve yorumlanır. Elde edilen veriler araştırma sorusunun meydana getirdiği temalara göre sunulur (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu araştırmada verileri eksiksiz ve doğru bir şekilde sunmak amacıyla araştırmacı tarafından tespit edilen ve bulgular bölümünde yer alan ana dili eğitimine katkı sağlayacağı düşünülen cümleler aynen çizgi filmde yer aldığı şekliyle kaydedilmiştir. Daha sonra düzeltmeler ve incelemeler yapılmış, aynı kavram alanına giren kelimeler sayılarak ortak başlık altında gruplandırılmıştır.

Veriler şu başlıklar çerçevesinde incelenmiştir:

- Bölümde yer alan sıfatlar
- Bölümde yer alan zarflar
- Bölümde yer alan ünlemler
- Bölümde yer alan zıt anlamlı kelimeler
- Bölümde yer alan eş sesli kelimeler
- Bölümde yer deyimler
- Bölümde yer alan atasözleri
- Bölümde yer alan kalıp sözler
- Bölümde yer alan benzetmeler

- Bölümde yer alan geçiş ve bağlantı ifadeleri
- Bölümde yer alan karşılaştırma ifadeleri
- Bölümde yer alan soru cümleleri
- Bölümde yer alan ikilemeler
- Bölümde yer alan tanımlar, kavramlar ve bilgiler
- Bölümde yer alan tekerlemeler
- Bölümde yer alan mâniler
- Bölümde yer alan teşekkür, özür, rica etme ifadeleri

3.5. Geçerlik ve Güvenirlik

Geçerlik ve güvenirliği sağlamak amacıyla veri grubundan elde edilen veriler direkt dakika ve saniyesi belirtilerek alıntılanmıştır. Ayrıca başka bir araştırmacı tarafından tezin incelenmesi yapılmıştır. İnceleme sonucu alınan geri bildirimlerle birlikte uzman görüşüne başvurulmuştur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
ARAŞTIRMA BULGULARI

Bu bölümde, araştırmanın alt problemleri doğrultusunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Türkçe Benim Evim programı süresi ortalama üç ile dört dakika arasında değişen ve yirmi bölümden oluşan bir programdır. Türkçe Benim Evim Programına ait yirmi bölümün incelemesi aşağıda yer almaktadır.

Resim 1. Türkçe Benim Evim programının başlangıcı

4. 1. Türkçe Benim Evim Programı 1. Bölümünün İncelenmesi:

1. Bölümün Özeti: Programın kahramanları Çuçu (papağan) ve Begüm pencereden dışarıyı izlemektedirler. Havanın güzel olduğunu parka çıkıp oyun oynamak istediklerini dile getirmektedirler. Konuşma sırasında papağan Çuçu bazı kelimeleri yanlış telaffuz eder. Begüm ise Çuçu'nun yanlış söylediği kelimelerin doğrusunu öğretmek amacıyla bir oyun oynamayı teklif eder. Oyunun kuralı söylenen kelimelerin son harfiyle başlayan yeni kelimeler bulmaktır. Begüm bu oyuna yeni bir kural daha ekler. Eklenen yeni kural bulunan kelimelerin içinde "h" harfinin de olmasıdır. Oyuna başlarlar, birkaç kelime söylerler ve sonunda Begüm, Çuçu'ya farkındalık kazandırmak için "pastahane" kelimesini söyler. Daha sonra "hastahane ve postahane" örneklerini verirler. Bu kelimelerin

doğrusunun “pastane, hastane ve postane” şeklinde olduğunu ifade ederler. Çuçu artık kelimelerin doğrusunu öğrenmiştir ve oyunu kazanmanın sevinciyle parka giderler.

Resim 2. Begüm ve Çuçu kelime bulma oyunu oynuyor.

- **Bölümde yer alan sıfatlar:**

“Ne güzel bir gün değil mi?” (0.19 sn.)

“Oyunumuzun ilk kelimesi merhaba.” (1.23 sn.)

“Son harfiyle devam edelim.” (1.34 sn.)

“Güneşli günün tadını çıkarmaya gidiyoruz.” (3.00 sn.)

“Yeni oyunlarımız için yeni kelimeler buluruz.” (3.12 sn.)

- **Bölümde yer alan zarflar:**

“Evet, Çuçu çok güzel görünüyor dışarısı.” (0.20 sn.)

“Biraz zorlaştıralım diyorsun.” (1.04 sn.)

“Hızlı öğreniyorum değil mi?” (2.01 sn.)

“Çok hızlısın.” (2.14 sn.)

- **Bölümde yer alan ünlemler:**

“Hadi başlayalım ki güneş kaçmadan dışarı çıkıp gezebilelim!” (1.08 sn.)

“Aaa!” (1.17 sn.)

“Tabii yaa!” (1.27 sn.)

“Müthiş!” (1.32 sn.)

“Hadi!” (1.34 sn.)

“Dikkat et Begüm!” (1.37 sn.)

“İşte budur!” (3.02 sn.)

“Hadi, Çabuk!” (03.04 sn.)

- **Bölümde yer alan zıt anlamlı kelimeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan eş sesli kelimeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer deyimler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan atasözleri:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan kalıp sözler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan benzetmeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan geçiş ve bağlantı ifadeleri:**

“Oyunumuza bir kural daha ekleyelim ama bulduğumuz kelimelerin içinde ‘h’ harfi de olsun.” (1.01 sn.)

“Anahtar, ‘r’ harfiyle bitiyor öyleyse rehber.” (1.46 sn.)

“Rehber, ‘r’ harfiyle bitiyor öyleyse rahat.” (1.53 sn.)

“Hem de çok hızlı.” (2.02 sn.)

“Rahat kelimesi ‘t’ harfiyle bitiyor bu durumda tarih.” (2.08 sn.)

“Öyleyse, ‘postahane’ değil ‘postane’ demeliyiz öyle değil mi?” (2.52 sn.)

“Hatta şiirlerimizi şarkı sözü bile yapabiliriz tabi bir an önce çıkabilirsek.” (3.24 sn.)

- **Bölümde yer alan karşılaştırma ifadeleri:**

“Sen benden önce davrandın Begüm’cüğüm.” (2.57 sn.)

- **Bölümde yer alan soru cümleleri:**

“Ne güzel bir gün değil mi?” (0.19 sn.)

“Gidelim mi?” (0.26 sn.)

“O zaman bak sana ne teklif edeceğim?” (0.41 sn.)

“Parka gitmeden önce bir oyun oynamaya ne dersin?” (0.47 sn.)

“Hani bir oyunumuz vardı hatırlıyor musun?” (0.53 sn.)

“Duydun değil mi Begüm’cüğüm?” (1.56 sn.)

“Hızlı öğreniyorum değil mi?” (2.01 sn.)

“Öyleyse, ‘postahane’ değil ‘postane’ demeliyiz öyle değil mi?” (2.52 sn.)

“Bu durumda oyunu ben kazandım diyebilir miyiz?” (2.40 sn.)

- **Bölümde yer alan ikilemeler:** Bulunmamaktadır.

- **Bölümde yer alan tanımlar, kavramlar ve bilgiler:**

“Bence ‘kavaltımızı’ yaptığımıza göre daa da geç kalmadan parka gidelim.” (0.25 sn.)

“İstersen terlik bile giyebilirsin bence, daa raat edersin.” (0.30 sn.)

“Kavaltı, daa, raat.” (0.38 sn.)

“Merhaba!” (1.30 sn.)

“Anahtar” (1.35 sn.)

“Kelimenin içinde ‘h’ harfi de var.” (1.38 sn.)

“Anahtar, ‘r’ harfiyle bitiyor öyleyse rehber.” (1.46 sn.)

“Rehber, ‘r’ harfiyle bitiyor öyleyse rahat.” (1.53 sn.)

“ Raat değil ‘rahat’. Arada ‘h’ harfi var.” (1.58 sn.)

“Rahat kelimesi ‘t’ harfiyle bitiyor bu durumda tarih.” (2.08 sn.)

“Tarih ‘h’ harfiyle biter. Hesap.” (2.12 sn.)

“Hesap kelimesi ‘p’ harfiyle biter, senden ‘p’ harfiyle başlayan bir kelime bekliyorum.” (2.25 sn.)

“Pastahane.” (2.28 sn.)

“Pastahane mi?” (2.29 sn.)

“Geçen gün dışarı çıktığımızda tabelasını okumuştum. Orada ‘pastane’ yazıyordu.” (2.35 sn.)

“Aynı durum ‘hastane’ kelimesi için de geçerli.” (2.44 sn.)

“Aklında bulunsun, ‘hastahane’ değil ‘hastane’.” (2.50 sn.)

“Öyleyse, ‘postahane’ değil ‘postane’ demeliyiz öyle değil mi?” (2.52 sn.)

- **Bölümde yer alan tekerlemeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan mâniler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan teşekkür, özür, rica etme ifadeleri**: Bulunmamaktadır.

4. 2. Türkçe Benim Evim Programı 2. Bölümünün İncelenmesi:

2. Bölümün Özeti: Begüm, bir tiyatro metnine çalışmaktadır. Zaman zaman metindeki karakterler göre sesini inceltip kalınlaştırmaktadır. Çuçu da meraklı gözlerle Begüm'ü izlemekte ve ne yaptığını anlamaya çalışmaktadır. Sonunda dayanamaz ve Begüm'e ne yaptığını sorar. Begüm de tiyatro oyunu okuduğunu söyler. Çuçu'nun merakı daha da artmıştır. Neden değişik seslerle okuduğunu sorar. Begüm de okuma provası yaptığını o yüzden farklı ses tonlarıyla okuduğunu ifade eder. Çuçu, hep böyle mi çalışacağını sorar Begüm'e. Begüm de rolüne hazır olana kadar çalışacağını, kelimeleri doğru telaffuz edebilmesi için çok okuması hatta çene ve yüz egzersizleri yapması gerektiğini aktarır Çuçu'ya. Ardından egzersizlerin nasıl yapıldığını gösterir. Çuçu da dener ancak başarılı olamaz. Begüm önce çene egzersizleri yapması gerektiğini söyler. Çuçu egzersizleri eğlenceli bulur fakat ne işe yaradığını merak eder. Birlikte çene ve yüz egzersizleri yaparlar ve bölüm son bulur.

Resim 3. Begüm tiyatro metnine çalışıyor, Çuçu onu izliyor.

Resim 4. Begüm Çuçu ile birlikte çene ve yüz egzersizi yapıyor.

- **Bölümde yer alan sıfatlar:**

“Ne güzel bir gün böyle.” (0.19 sn.)

“En çok hangi yemeği özledin?” (0.35.sn.)

“Yakında yeni bir oyun sergileyeceğiz.” (0.50 sn.)

- **Bölümde yer alan zarflar:**

“Gelebilmene çok sevindim oğlum.” (0.20 sn.)

“En çok hangi yemeği özledin?” (0.35 sn.)

“Önce biraz çene egzersizi yapmalısın.” (1.35 sn.)

“Ne kadar çok tekrar edersen o kadar iyi söylersin.” (2.51csn.)

- **Bölümde yer alan ünlemler:**

“E hadi söyle öyleyse!” (0.35 sn.)

“Begüm!” (0.40 sn.)

“Bak, böyle!” (1.17 sn.)

“Bak, şöyle!” (1.35 sn.)

“Güzel!” (1.47 sn.)

“Begüm, Begüm, Arkadaşım Begüm!” (2.25 sn.)

“Of!” (2.40 sn.)

“Çuçu sakın vazgeçme!” (2.49 sn.)

“Hadi tekrar edelim!” (2.55 sn.)

“Oluyor tabi!” (3.07 sn.)

“Hadi tekrar deneyelim!” (3.09 sn.)

- **Bölümde yer alan zıt anlamlı kelimeler:**

“Aç, kapat.” (1.36 sn.)

“Aç, kapat.” (1.38 sn.)

“Aç, kapat.” (1.40 sn.)

“Aaaç, kapat.” (1.43 sn.)

“Aaaç, kapat.” (1.45 sn.)

- **Bölümde yer alan eş sesli kelimeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer deyimler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan atasözleri:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan kalıp sözler:** Bulunmamaktadır.

- **Bölümde yer alan benzetmeler:** Bulunmamaktadır.

- **Bölümde yer alan geçiş ve bağlantı ifadeleri:**

"Gökte güneş, bahçede çiçekler ve yanımda sen." (0.15 sn.)

"Tıpkı eskiden olduğu gibi yine bir aradayız." (0.23 sn.)

"Sanki hiç gitmemiş gibi." (0.28 sn.)

"Artık hep yanında kalacağım tıpkı sana bir zamanalar söz verdiğim gibi." (0.34 sn.)

"Peki, o çıkardığın değişik sesler?" (0.51 sn.)

"Ben de biriyle konuşuyorsun sandım." (0.57 sn.)

"Hep böyle mi çalışacaksın?" (1.05 sn.)

"Kendimden emin olana kadar evet." (1.06 sn.)

"Çünkü rolümü ezberlemem, kelimeleri doğru telaffuz edebilmem için çok okumam ve bir de çene ve yüz egzersizleri yapmam gerek." (1.15 sn.)

"Şimdi bir de çenemizi öne doğru itip öyle söylüyoruz." (1.50. sn.)

"Öyleyse ben hazırım." (2.21 sn.)

"Tamam, keyifli ama bu ne işe yarayacak ki?" (2.06 sn.)

"Mesela bir yerde konuşma yapacaksan, mesela bir yerde sahne alacaksan, mesela şarkı söyleyeceksen kelimeleri doğru söyleyebilmek için bu egzersizleri yapmak faydalıdır." (2.15 sn.)

- **Bölümde yer alan karşılaştırma ifadeleri:** Bulunmamaktadır.

- **Bölümde yer alan soru cümleleri:**

“En çok hangi yemeği özledin?” (0.35.sn.)

“Ne oluyor?” (0.42 sn.)

“Ne yapıyorsun?” (0.43 sn.)

“Tiyatro oyunu mu?” (0.46 sn.)

“Peki, o çıkardığın değişik sesler?” (0.51. sn.)

“Hep böyle mi çalışacaksın?” (1.05 sn.)

“Neye?” (2.22 sn.)

“Nasıldı bu kısım?” (2.41 sn.)

“Emin misin?” (2.52 sn.)

“Oluyor mu?” (3.05 sn.)

- **Bölümde yer alan ikilemeler:** Bulunmamaktadır.

- **Bölümde yer alan tanımlar, kavramlar ve bilgiler:**

“Yok, okuma provası yapıyordum o yüzden de kişileri farklı seslerle okuyordum.” (1.01 sn.)

“Ma ma ma, mi mi mi, mo mo mo, mu mu mu.” (çene ve yüz egzersizi) (1.22 sn.)

“Mi mi mi, mo mo mo, mu mu mu.” (çene ve yüz egzersizi) (1.58 sn.)

“Mesela bir yerde konuşma yapacaksan, mesela bir yerde sahne alacaksan, mesela şarkı söyleyeceksen kelimeleri doğru söyleyebilmek için bu egzersizleri yapmak faydalıdır.” (2.15 sn.)

“Ma ma ma, mi mi mi, mo mo mo.” (çene ve yüz egzersizi) (3.00 sn.)

“Ma ma ma, mi mi mi, mo mo mo, mu mu mu.” (çene ve yüz egzersizi) (3.03 sn.)

“Ma ma ma, mi mi mi, mo mo mo, mu mu mu.” (çene ve yüz egzersizi) (3.15 sn.)

- **Bölümde yer alan tekerlemeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan mâniler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan teşekkür, özür, rica etme ifadeleri**: Bulunmamaktadır.

4. 3. Türkçe Benim Evim Programı 3. Bölümünün İncelenmesi:

3. Bölümün Özeti: Bölüm Çuçu’nun pencere önünde tekerleme söylemesi ile başlar. Ancak “yağmur” kelimesindeki “ğ” harfini belirgin bir şekilde “yağmur” şeklinde telaffuz etmiştir. “Yağmur yağıyor. / Seller akıyor. / Çuçu bugün camdan bakıyor.” (20. Sn.) Ardından Begüm gelir, selamlaşırlar ve Çuçu tekerleme söylemeye tekrar başlar. Çuçu’nun yanlış telaffuzu Begüm’ün hemen dikkatini çeker. “Yağmur” kelimesinde bir sorun olduğunu söyler ama Çuçu kabul etmez. Daha sonra Begüm bir kalem ve kâğıt alır, kâğıda “Yağmur yağıyor.” yazar. Çuçu’ dan okumasını ister. Çuçu okur ancak yine “ğ” harfini belirgin bir şekilde söyler. Begüm, “ğ” harfinin kendisinden önce gelen sesi iki defa okunması gerektiğini anlatır. Çuçu buna şaşırmıştır ve Begüm’ün anlattıklarını düşünmektedir. Bunun üzerine Begüm örnek vermeye devam eder. Çuçu bu defa doğru bir şekilde okur. Daha sonra Çuçu “değil” kelimesinde “e” harfini uzatarak söyler. Begüm "küçük bir istisnadan bahsetmesi gerektiğini anlar. “Normalde “ğ’den önce gelen sesli harfi iki kere okuyorduk ya işte bu kelimemizde “ğ” den önce gelen harfi değil sonra gelen harfi iki kere okuyoruz.” (2.53 sn.) “İ’ yi yani.” (2.52 sn.)

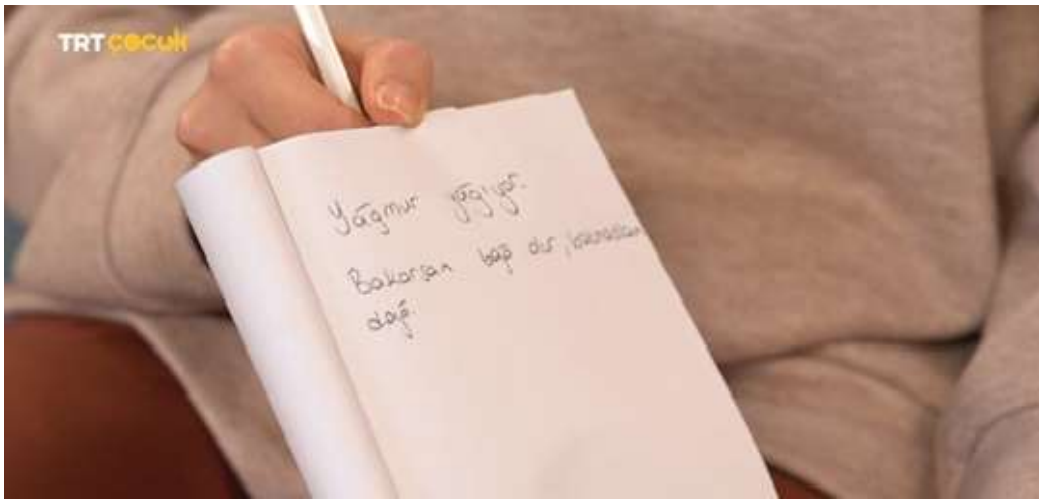

Resim 5. Begüm "ğ" harfinin okunuşuyla ilgili örnekler veriyor**.**

- **Bölümde yer alan sıfatlar:**

"Bazen en iyi öğretmen, en iyi arkadaşımız olabiliyor." (2.22 sn.)

"Küçük bir istisnadan bahsetmem gerek." (2.33 sn.)

"Kuralların dışında bazı özel kelimelerimiz var." (2.37 sn.)

- **Bölümde yer alan zarflar:**

"Çok iyi, çok iyi yapıyorsun da." (0.45 sn.)

- **Bölümde yer alan ünlemler:**

"Çuçu!" (0.25 sn.)

"Hoş geldin Begüm!" (0.26 sn.)

"Bak şimdi!" (1.09 sn.)

"Evet!" (1.23 sn.)

"İşte!" (1.24 sn.)

“Eeee!” (2.17 sn.)

“Çuçu!” (3.08 sn.)

- **Bölümde yer alan zıt anlamlı kelimeler:** Bulunmamaktadır.

- **Bölümde yer alan eş sesli kelimeler:** Bulunmamaktadır.

- **Bölümde yer deyimler:**

“Aklına yatmadı mı yoksa?” (1.48 sn.)

- **Bölümde yer alan atasözleri:**

“Bakarsan bağ olur, bakmazsan dağ.” (2.10 sn.)

- **Bölümde yer alan kalıp sözler:**

“Hoş geldin Begüm!” (0.26 sn.)

“Öğretmenim sağ olsun.” (2.18 sn.)

- **Bölümde yer alan benzetmeler:** Bulunmamaktadır.

- **Bölümde yer alan geçiş ve bağlantı ifadeleri:**

“Bir yerlerde bir sorun var sanki.” (51. sn.)

“Evet, Çuçu sen de yağmurun yağdığını söyledin ama farklı şekilde.” (1.03 sn.)

“Yumuşak g var yani.” (1.22 sn.)

“Çünkü ‘ğ’ harfi kendisinden önce gelen sesin iki defa okunması gerektiğini söylüyor bize.” (1.36 sn.)

“Sadece tüm ‘ğ’lerin okunmamasına birazcık şaşırdım sanırım.” (1.53 sn.)

“Anladığına eminim ama istersen biraz daha çalışıp pekiştiririz.” (1.59 sn.)

“Peki, öyleyse.” (2.04 sn.)

“Artık ‘ğ’ ile ilgili her kelimeyi okuyabilirim değil mi?” (2.25 sn.)

“İ’ yi yani.” (2.52 sn.)

“Begüm değil istisna ya özel ya sen de benim için öylesin.” (3.03 sn.)

“Hem en yakın arkadaşım hem de öğretmenimsin.” (3.06 sn.)

- **Bölümde yer alan karşılaştırma ifadeleri:** Bulunmamaktadır.

- **Bölümde yer alan soru cümleleri:**

“Sen ne yapıyorsun burada?” (0.34 sn.)

“Çok ıslanmadın değil mi?” (0.29 sn.)

“Ama ne?” (0.47 sn.)

“Nasıl farklı?” (1.07 sn.)

“Burada ne yazıyor?” (1.17 sn.)

“Ama o zaman niye ‘ğ’ yi yazıyoruz ki?” (1.32 sn.)

“Noldu Çuçu dalıp gittin?” (1.43 sn.)

“Artık ‘ğ’ ile ilgili her kelimeyi okuyabilirim değil mi?” (2.25 sn.)

“Neyden?” (2.35 sn.)

“Değil mi?” (2.39 sn.)

- **Bölümde yer alan ikilemeler:**

"Yok yok, zaten şemsiyem vardı." (0.32 Sn.)

- **Bölümde yer alan tanımlar, kavramlar ve bilgiler:**

"Bu yazı dilindeki 'ğ' yi okurken söylemiyoruz." (1.26 sn.)

"Yağmur değil yaamur diyoruz." (1.28 sn.)

"Çünkü, 'ğ' harfi kendisinden önce gelen sesin iki defa okunması gerektiğini söylüyor bize." (1.36 sn.)

"Normalde 'ğ'den önce gelen sesli harfi iki kere okuyorduk ya işte bu kelimemizde 'ğ' den önce gelen harfi değil sonra gelen harfi iki kere okuyoruz." (2.53 sn.)

- **Bölümde yer alan tekerlemeler:**

"Yağmur yağıyor. / Seller akıyor. / Çuçu bugün camdan bakıyor." (0.20 sn.)

"Yağmur yağıyor. / Seller akıyor. / Ben de camdan bakıyorum." (0.38 sn.)

- **Bölümde yer alan mâniler:** Bulunmamaktadır.

- **Bölümde yer alan teşekkür, özür, rica etme ifadeleri**: Bulunmamaktadır.

4. 4. Türkçe Benim Evim Programı 4. Bölümünün İncelenmesi:

4. Bölümün Özeti: Çuçu koltuğun üzerinde Begüm'ün gelmesini beklemektedir. Bir süre sonra anahtar sesi duyulur ve Begüm marketten gelir. Çuçu, neler aldığını sorar ama Begüm ona tekerlemeler ile cevap verir. Papağan Çuçu şaşırır ve Begüm'e ne söylediğini sorar. Çuçu tekerleme kelimesinin anlamını bilmemektedir. Begüm'ün

söylediği tekerlemeleri eğlenceli bulur ve birkaç tane daha söylemesini ister. Begüm de "Bu yoğurdu sarımsaklasak da mı saklasak sarımsaklamasak da mı saklasak." (0.59 sn.) tekerlemesini söyler. Çuçu'nun soruları devam eder. "Peki, sarmısak mı yoksa sarımsak mı?" (1.05 sn.) Begüm cevap verir: "Sarımsak." Daha sonra Çuçu tekerlemeyi söylemeye çalışır. Ardından Begüm başka bir tekerleme söyler ve Çuçu birkaç denemeden sonra tekerlemeyi hatasız bir şekilde söylemeyi başarır. Hatta tekerlemesine eklemeler yaparak yeni bir tekerleme oluşturur.

Resim 6. Begüm "sarımsak" kelimesinin doğru, "sarımsak" kelimesinin yanlış olduğunu ifade ediyor.

- **Bölümde yer alan sıfatlar:**

"Hangi çocukmuş o?" (0.30 sn.)

"Bir tane daha söyle o zaman." (0.53 sn.)

"Bir tane daha." (3.06 sn.)

"Ben bu tekerlemeyi söylerim." (3.24 sn.)

- **Bölümde yer alan zarflar:**

"Çok merak ediyorum." (0.16 sn.)

“Kulağa çok eğlenceli geliyor.” (0.54 sn.)

“Sadece biraz daha hızlı söylersen daha iyi olabilir.” (1.26 sn.)

“Çok severim.” (2.01 sn.)

“Harika gidiyorsun.” (2.52 sn.)

- **Bölümde yer alan ünlemler:**

“Çuçu!” (1.02 sn.)

“Sarımsak!” (1.15 sn.)

“Başardım!” (1.43 sn.)

“Başardım!” (1.44 sn.)

“Evet!” (02.02 sn.)

“Dur!” (02.03 sn.)

“Hayır!” (2.09 sn.)

“Olmuyor da olmuyor işte!” (2.39 sn.)

“Oh!” (3.00 sn.)

“Hadi hadi!” (3.08 sn.)

- **Bölümde yer alan zıt anlamlı kelimeler:**

“Çok zormuş.” (2.08 sn.)

“Çok tekrar edince kolaylaşır.” (2.11 sn.)

- **Bölümde yer alan eş sesli kelimeler:** Bulunmamaktadır.

- **Bölümde yer alan deyimler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan atasözleri:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan kalıp sözler:**

"Teşekkür ederim Begüm." (1.45 sn.)

"Rica ederim!" (1.47 sn.)

"Aferin bana." (3.03 sn.)

- **Bölümde yer alan benzetmeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan geçiş ve bağlantı ifadeleri:**

"Yani, sesleri birbirine benzeyen kelimeleri arka arkaya sıralamak diyebiliriz." (0.49 sn.)

"Peki, sarmısak mı yoksa sarımsak mı?" (1.05 sn.)

"Doğrusu hangisi?" (1.06 sn.)

"Peki, başka neler aldın bize?" (1.49 sn.)

"Elbette ben de önceden senin gibiydim." (2.15 sn.)

"Denemeyeceğim, yok ama bir dakika." (2.30 sn.)

"Eğer sık tekrar yaparsam söyleyebilirmişim." (2.34 sn.)

"Oldu bile." (3.01 sn.)

"Denemeyi bırakmadım, tekrar ettim ve başardım." (3.05 sn.)

"Neyse, önemli değil." (3.20 sn.)

- **Bölümde yer alan karşılaştırma ifadeleri:** Bulunmamaktadır.

- **Bölümde yer alan soru cümleleri:**

“Neler aldı acaba?” (0.15 sn.)

“Begüm neler aldın bize?” (0.21 sn.)

“Meyve mi sebze mi aldın?” (0.22 sn.)

“Ne aldın? Ne aldın?” (0.23 sn.)

“Elma mı aldın?” (0.27 sn.)

“Hangi çocukmuş o?” (0.30 sn.)

“Limonata mı?” (0.35. sn.)

“Ne diyorsun Begüm anlamıyorum?” (0.36 sn.)

“Hangi yoğurdu bakayım?” (1.02 sn.)

“Peki, başka neler aldın bize?” (1.49 sn.)

“Gerçekten mi?” (2.13 sn.)

“Deneyeyim mi bir daha?” (2.26 sn.)

“Bir berber başka bir berbere neden ki?” (3.17 sn.)

“Nerede demiş?” (3.18 sn.)

“Nasıl demiş?” (3.19 sn.)

“Hazır mısın Begüm?” (3.25 sn.)

- **Bölümde yer alan ikilemeler:**

“Tekerleme tekerleme.” (0.44 sn.)

“Sonra sık sık tekrar ettim ve öğrendim bunları.” (2.17 sn.)

“Hadi hadi!” (3.08 sn.)

- **Bölümde yer alan tanımlar, kavramlar ve bilgiler:**

“Tekerleme Çuçu.” (0.39 sn.)

“Teker, tekerle ne bilmiyorum ben.” (0.41 sn.)

“Yani, sesleri birbirine benzeyen kelimeleri arka arkaya sıralamak diyebiliriz.” (0.49 sn.)

- **Bölümde yer alan tekerlemeler:**

“Elmalar yedi buçuk.” (0.26 sn.) / “Onu da yedi bir çocuk.” (0.29 sn.)

“Çan çan çikolata. / Hani bana limonata?” (0.33 sn.)

“Bu yoğurdu sarımsaklasak da mı saklasak sarımsaklamasak da mı saklasak.” (0.59 sn.)

“Bu yoğurdu sarımsaklasak da mı saklasak yoksa sarımsaklamasak da mı saklasak.” (1.40 sn.)

“Bu köşe yaz köşesi şu köşe kış köşesi ortadaki su şişesi.” (1.55 sn.)

“Bir berber bir berbere gel beraber bir berber dükkanı açalım demiş.” (3. 13 sn.)

- **Bölümde yer alan mâniler:** Bulunmamaktadır.

- **Bölümde yer alan teşekkür, özür, rica etme ifadeleri**:

“Teşekkür ederim Begüm.” (1.45 sn.)

“Rica ederim!” (1.47 sn.)

4. 5. Türkçe Benim Evim Programı 5. Bölümünün İncelenmesi:

5. Bölümün Özeti: Bölüm Begüm’ün atlası incelemesiyle başlar. Meraklı papağan Çuçu Begüm’e ne yaptığını sorar. Begüm de çocukken okuduğu atlasa baktığını söyler. Çuçu atlasın ne olduğunu merak eder ve Begüm içinde haritaların olduğu kitaba atlas denildiğini söyler. Çuçu Begüm’den gözlerini kapatıp harita üzerinde bir nokta seçmesini ister. Begüm de dünya haritasını açar, gözlerini kapatır ve bir nokta seçer. Gelen yer Kenya’dır. Çuçu Kenya’nın nerede olduğunu, hangi kıtada bulunduğunu merak etmektedir. Belki bir gün Kenya’ya gitmenin hayalini kurar. Begüm ve Çuçu yakın arkadaş olmalarına rağmen birbirlerine hiç hayallerinden bahsetmediklerini fark ederler. Sırayla birbirlerine hayallerini söylemeye başlarlar. Bu esnada Çuçu gelecek zaman kipi olan “-ecek ve –acak” ekini yanlış kullanır. Bölüm Begüm’ün her zaman yazdığımız gibi konuşmadığımızı, konuşma dilinde bazen farklılıkların olduğunu Çuçu’ya anlatması ile sona erer.

Resim 7. Begüm Dünya haritasından bir yer seçiyor.

Resim 8. Begüm ve Çuçu atlası inceliyor.

- **Bölümde yer alan sıfatlar:**

“Gözlerini kapatıp parmağını bir tanesinin üstüne koysana.” (0.33 sn.)

“Sen benim en yakın arkadaşımsın.” (1.18 sn.)

“Günün birinde benim çok güzel bir kütüphanem olacak.” (1.35 sn.)

“Günün birinde çok güzel bir bahçem olacak.” (1.44 sn.)

“Yeni gezegenler keşfedeceğim.” (2.47 sn.)

- **Bölümde yer alan zarflar:**

“Gezmeyi çok seviyorum ben.” (0.59 sn.)

“Çok seviyorum.” (1.13 sn.)

“Şimdi söyleyeceğim hayalime çok şaşıracaksın.” (1.48 sn.)

“Çok çalışacağım Begüm.” (3.02.)

“Hayallerimi gerçekleştirmek için çok ama çok çalışacağım.” (3.03 sn.)

- **Bölümde yer alan ünlemler:**

"Vuuu!" (0.56 sn.)

"Bak!" (1.47 sn.)

"Bak işte!" (2. 43 sn.)

- **Bölümde yer alan zıt anlamlı kelimeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan eş sesli kelimeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer deyimler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan atasözleri:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan kalıp sözler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan benzetmeler:**

"Ben günün birinde denize dalıp dalgıçlar gibi yüzeceğim." (1.42 sn.)

- **Bölümde yer alan geçiş ve bağlantı ifadeleri:**

"Aynen öyle." (0.30 sn.)

"Bir dakika öyleyse." (0.37 sn.)

"Belki bir gün biz de gideriz." (0.57 sn.)

"Hem Kenya'da da gezeriz." (1.01 sn.)

"Ben de seni seviyorum Begüm." (1.15 sn.)

"Bu kadar yakın arkadaş olup birbirimize hayallerimizden bahsetmemiş olmamız çok tuhaf değil mi?" (1.23 sn.)

“Ben başlıyorum öyleyse.” (1.30 sn.)

“Çıkarsın tabi ama uzaydan önce küçük bir sorun var gibi.” (1.56 sn.)

“Yok, senin yapacak, edeceklerinle alakalı.” (2.05 sn.)

“Şimdi sen ileride yapacaklarından ‘göreceğim, edeceğim’ diye bahsediyorsun ya işte onlar pek öyle söylenmiyor.” (2.11 sn.)

“Evet, diyorum ama.” (2.13 sn.)

“Yani yazıldığı gibi söylenmiyor diyelim.” (2.20 sn.)

“Mesela günün birinde Kenya’ya gidicem.” (2. 27 sn.)

“Mesela günün birinde uzaya çıkıcam.” (2.30 sn.)

“Beraber gidelim o zaman gel sen de benimle.” (2.36 sn.)

“Anlaştık ama sadece hayal edip istemek yetmez çok çalışmamız gerek.” (2.55 sn.)

- **Bölümde yer alan karşılaştırma ifadeleri:** Bulunmamaktadır.

- **Bölümde yer alan soru cümleleri:**

“Ne yapıyorsun Begüm?” (0.15 sn.)

“Atlas mı?” (0.19 sn.)

“Bakalım neresi gelecek?” (0.35 sn.)

“Neresi çıktı? Neresi çıktı?” (0.45 sn.)

“Kenya mı?” (0.50 sn.)

“Nerede ki Kenya?” (0.51 sn.)

“Hangi kıtada?” (0.53 sn.)

“Hani, hani nerede?” (0.54 sn.)

“Çuçu senin en sevdiğim yanlarından biri de bu biliyor musun?” (1.07 sn.)

“Hangi yanlarım?” (1.08 sn.)

“Bu kadar yakın arkadaş olup birbirimize hayallerimizden bahsetmemiş olmamız çok tuhaf değil mi?” (1.23 sn.)

“Neden anlatmadık acaba?” (1.26 sn.)

“Nasıl bir sorun?” (1.58 sn.)

“Uzayla mı ilgili?” (2.00 sn.)

“Nasıl yani?” (2.06 sn.)

“Nasıl söyleniyor ki?” (2.17 sn.)

“Mesela nasıl söylüyoruz?” (2.23 sn.)

“Sen de mi uzaya gitmek istiyorsun?” (2.32 sn.)

“Neden olmasın?” (2.38 sn.)

- **Bölümde yer alan ikilemeler:** Bulunmamaktadır.

- **Bölümde yer alan tanımlar, kavramlar ve bilgiler:**

“Çocukken okuduğum atlası buldum, ona bakıyorum.” (0.18 sn.)

“İçinde ülkelerin ve şehirlerin haritaları var.” (0.25 sn.)

“İçinde harita olan kitaplara atlas mı deniyor bilmiyordum” (0.26 sn.)

“Dünya haritasının olduğu sayfayı açayım.” (0.40 sn.)

- **Bölümde yer alan tekerlemeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan mâniler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan teşekkür, özür, rica etme ifadeleri**: Bulunmamaktadır.

4. 6. Türkçe Benim Evim Programı 6. Bölümünün İncelenmesi:

6. Bölümün Özeti: Çuçu su dolu bir leğenin kenarına konmuş beklemektedir. Begüm gelir ve ne yaptığını sorar. Çuçu ise dalış hayallerinden bahsettiğini hatırlatır ve dalgıç olmaya karar verdiğini belirtir. Begüm bunun leğenle ilgisini merak eder ve Çuçu leğende alıştırma yapacağını söyler. Begüm, dalgıç olmak için nefesin doğru kullanılması gerektiğini vurgular. Çuçu, Begüm'den doğru nefes almayı öğretmesini ister. Begüm Çuçu'ya diyafram nefesini öğretir. Daha sonra tıslama yöntemini ve tavşan nefesini öğretir ve bölüm sona erer.

Resim 9. Çuçu dalış yapmak için hazırlanıyor.

- **Bölümde yer alan sıfatlar:**

"Daha uzun süre nefesimizi tutabiliyoruz çünkü ciğerlerimize daha çok hava doluyor değil mi?" (1.46 sn.)

“Daha uzun bir cümleyi tek nefeste söyleyebiliyoruz.” (1.58 sn.)

“Upuzun cümleyi tek nefeste söyledin.” (2.29 sn.)

“İstersen birkaç yöntem daha var, öğretebilirim.” (2.33 sn.)

“Başka bir yöntem daha var.” (2.58 sn.)

“Üç kez al bir kere ver.” (3.19 sn.)

- **Bölümde yer alan zarflar:**

“Madem çok istiyorsun.” (0.49 sn.)

“Bu da kolay ve akıcı konuşmamızı sağlıyor.” (2.02 sn.)

“Aslında dalgıç olmak istiyorsak önce nefesimizi doğru kullanmayı öğrenmemiz gerek.” (0.53 sn.)

“Yeterince diyafram nefesi aldığım için sana çok uzun bir cümle kuracağım.” (2.12 sn.)

“Eğer günün birinde dalgıç olmak istiyorsan çok çalışmalı, çok öğrenmeli ve bunun için de bütün eğitimlerini tamamlamalısın ki hem sen özgüven kazanabilesin hem de dalgıç olmak isteyen kişilere bilgin ve tecrübenle yardımcı olabilirsin.” (2.13- 2.25 sn.)

“Çok severim.” (3.05 sn.)

“Ben de çok severim.” (3.10 sn.)

“Çok sevdim ben hepsini.” (3.29 sn.)

“Öyleyse beklesin beni derin sular.” (3.33 sn.)

- **Bölümde yer alan ünlemler:**

“İşte bak!” (1.18 sn.)

“Hıım!” (1.32 sn.)

“Bak şimdi!” (2.07 sn.)

“Vay Begüm!” (2.27 sn.)

“Bak şimdi!” (2.37 sn.)

“Hadi göster!” (3.01 sn.)

“Aaa!” (3.03 sn.)

- **Bölümde yer alan zıt anlamlı kelimeler:**

“Nefes alıp verdikçe kasılıp gevşer işte buna diyafram nefesi deriz.” (1.25 sn.)

- **Bölüm yer alan eş sesli kelimler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer deyimler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan atasözleri:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan kalıp sözler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan benzetmeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan geçiş ve bağlantı ifadeleri:**

“Hani sana dalış hayallerimi anlatmıştım ya.” (0.28 sn.)

“İşte ben düşündüm, düşündüm ve dalgıç olmaya karar verdim.” (0.30 sn.)

“Peki, bunun leğenle ilgisi ne?” (0.34 sn.)

“İşte içinde alıştırma yapacağım.” (0.36 sn.)

“Ama bu biraz küçük değil mi?” (0.39 sn.)

“Başta böyle sakarlıklar olabiliyor tabi.” (0.46 sn.)

“Madem çok istiyorsun.” (0.49 sn.)

“Aslında dalgıç olmak istiyorsak önce nefesimizi doğru kullanmayı öğrenmemiz gerek.” (0.53 sn.)

“Dalgıçlığı sana ben öğretemem ama nefesimizi doğru kullanmak için sana birkaç yöntem gösterebilirim.” (1.09 sn.)

“Mesela diyafram nefesi.” (1.14 sn.)

“Daha uzun süre nefesimizi tutabiliyoruz çünkü ciğerlerimize daha çok hava doluyor değil mi?” (1.46 sn.)

“Aynen öyle Çuçu ve tabi ki daha rahat konuşabiliyoruz.” (1.55 sn.)

“Bu da kolay ve akıcı konuşmamızı sağlıyor.” (2.02 sn.)

“Konuştuğumuz kişi bizi daha rahat dinleyebiliyor, biz daha az yoruluyoruz.” (2.05 sn.)

“Yeterince diyafram nefesi aldığım için sana çok uzun bir cümle kuracağım.” (2.12 sn.)

“Eğer günün birinde dalgıç olmak istiyorsan çok çalışmalı, çok öğrenmeli ve bunun için de bütün eğitimlerini tamamlamalısın ki hem sen özgüven kazanabilesin hem dalgıç olmak isteyen kişilere bilgin ve tecrübenle yardımcı olabilirsin.” (2.13- 2.25 sn.)

“Öyleyse beklesin beni derin sular.” (3.33 sn.)

- **Bölümde yer alan karşılaştırma ifadeleri:** Bulunmamaktadır.

- **Bölümde yer alan soru cümleleri:**

“Çuçu, ne yapıyorsun?” (24. sn.)

“Peki, bunun leğenle ilgisi ne?” (0.34 sn.)

“Ama bu biraz küçük değil mi?” (0.39 sn.)

“Yardım etmemi ister misin?” (0.47 sn.)

“Nefes mi?” (0.55 sn.)

“Hiç öyle şey olur mu?” (1.00 sn.)

“Diyafram mı?” (1.16 sn.)

“O ne?” (1.17 sn.)

“Sen şimdi diyafram nefesi mi alıyorsun?” (1.29 sn.)

“Peki, ne işe yarıyor bu diyafram nefesi?” (1.35 sn.)

“Daha uzun süre nefesimizi tutabiliyoruz çünkü ciğerlerimize daha çok hava doluyor değil mi?” (1.46 sn.)

“Adı ne bunun?” (2.48 sn.)

“Gerçekten mi?” (3.00 sn.)

- **Bölümde yer alan ikilemeler:**

“Zıp zıp zıplar.” (3.06 sn.)

“Üç kez hızlı hızlı nefes al.” (3.22 sn.)

- **Bölümde yer alan tanımlar, kavramlar ve bilgiler:**

"Aslında dalgıç olmak istiyorsak önce nefesimizi doğru kullanmayı öğrenmemiz gerek." (0.53 sn.)

"Mesela, diyafram nefesi." (1.14 sn.)

"Göğüs kafesiyle karın boşluğunun ortasında duran bir kas." (1.22 sn.)

"Nefes alıp verdikçe kasılıp gevşer işte buna diyafram nefesi deriz." (1.25 sn.)

"Sen şimdi diyafram nefesi mi alıyorsun?" (1.29 sn.)

"Aslında diyaframla ciğerlerimize aldığımız havanın miktarı artıyor." (1.41 sn.)

"Daha rahat nefes alıp veriyoruz ve bu sayede de…" (1.45 sn.)

"Daha uzun süre nefesimizi tutabiliyoruz çünkü ciğerlerimize daha çok hava doluyor değil mi?" (1.46 sn.)

"Aynen öyle Çuçu ve tabi ki daha rahat konuşabiliyoruz." (1.55 sn.)

"Daha uzun bir cümleyi tek nefeste söyleyebiliyoruz." (1.58 sn.)

"Bu da kolay ve akıcı konuşmamızı sağlıyor." (2.02 sn.)

"Tıslama yöntemi." (2.50 sn.)

"Tavşan nefesi." (3.02 sn.)

" Üç kez nefes alıp tek seferde veriyoruz." (3.15 sn.)

- **Bölümde yer alan tekerlemeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan mâniler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan teşekkür, özür, rica etme ifadeleri**: Bulunmamaktadır.

4. 7. Türkçe Benim Evim Programı 7. Bölümünün İncelenmesi:

7. Bölümün Özeti: Begüm daktiloyla bir şeyler yazmaktadır. Çuçu merakla Begüm'e ne yaptığını sorar. Begüm de dedesi gibi on parmak yazmak için daktilo çalıştığını söyler. Çuçu daktiloyu Begüm'ün dedesinin bulduğunu düşünür. Begüm ise öyle olmadığını açıklar. Çuçu ileride çok önemli icatlar yapan bir mucit ya da kimsenin bilmediği bir yeri keşfeden bir kâşif olacağını söyler. Bölümde "icat, mucit, keşif ve kâşif" kelimelerin anlamları ve farkları üzerinde durulmuştur.

Resim 10. Begüm daktiloda yazı yazıyor ve Çuçu onu izliyor.

- **Bölümde yer alan sıfatlar:**

"O bir icat." (1.33 sn.)

"Aslında baktığında etrafımızdaki pek çok şey icat edilmiş." (1.55 sn.)

"Bakıyorum hemen kaptın bu işi." (2.34 sn.)

"O ışık var sende." (2.39 sn.)

"Bence ben çok önemli bir icat yapacağım." (2.44 sn.)

- **Bölümde yer alan zarflar:**

“Çok hoşuma gidiyor.” (0.37 sn.)

- **Bölümde yer alan ünlemler:**

“İcaaat demek ha!” (1.34 sn.)

“Aaaa zımba!” (2.30 sn.)

“Çuçu!” (3.06 sn.)

- **Bölümde yer alan zıt anlamlı kelimeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan eş sesli kelimeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer deyimler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan atasözleri:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan kalıp sözler:** Bulunmamaktadır.

- **Bölümde yer alan benzetmeler:**

“Dedem gibi on parmak yazabilmek için.” (0.30 sn.)

“Evet, müzik gibi.” (0.40 sn.)

- **Bölümde yer alan geçiş ve bağlantı ifadeleri:**

“Daktilo öğreniyorum çünkü.” (0.26 sn.)

“Bir de sesi çok eğlenceli değil mi?” (0.35 sn.)

“Peki deden nasıl bulmuş daktiloyu?” (0.41 sn.)

“Nasıl yani?” (0.43 sn.)

“Yani deden bulmuş ya daktiloyu.” (0.45 sn.)

“Deden bulmadı demek.” (0.58 sn.)

“Yani bunu deden keşfetmedi.” (1.02 sn.)

“Evet var ama ‘y’ harfi arada yok Çuçu.” (1.44 sn.)

“Mesela kalem.” (1.58 sn.)

“Mesela bilgisayar.” (2.01 sn.)

“Evet iğne de icat edilmiş.” (2.10sn.)

“İstersen bugün öğrendiklerimizi daktiloda yazalım hem ban da pratik olur.” (2.28 sn.)

“Olur ama sayfayı çıkarınca gözlem defterimize zımbalayalım.” (2.28 sn.)

“Zımba da bir icat.” (2.31 sn.)

“Eminim sen de bir gün çok güzel şeyler icat edeceksin.” (2.39 sn.)

“Mucit olacağım ben ama belki de daha önce kimsenin bilmediği bir yeri keşfederim.” (2.50 sn.)

“Ve bana bu bilgileri öğrettiğin için seni keşfettiğim yere tatile götürürüm.” (2.57 sn.)

“Ne de olsa bütün bunları yaparken çok yorulacağız.” (3.05 sn.)

- **Bölümde yer alan karşılaştırma ifadeleri:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan soru cümleleri:**

“Begüm ne yapıyorsun?” (0.22 sn.)

“Neden?” (0.25 sn.)

“Neden?” (0.27 sn.)

“Bir de sesi çok eğlenceli değil mi?” (0.35 sn.)

“Peki deden nasıl bulmuş daktiloyu?” (0.41 sn.)

“Nasıl yani?” (0.43 sn.)

“Mucit mi?” (0.51 sn.)

“Mucit?” (0.53 sn.)

“Bulmacada kelime bulursam ben de kâşif mi sayılırım peki?” (1.25 sn.)

“Neden olmasın?” (1.29 sn.)

“Peki ya daktilo?” (1.31 sn.)

“Başka icatlar da var mı?” (1.42 sn.)

“Peki, peki iğne?” (2.09 sn.)

“Peki, senin daktilo sevgini keşfetmem beni kâşif yapar mı?” (2.17 sn.)

“Neden olmasın?” (2.42 sn.)

- **Bölümde yer alan ikilemeler:** Bulunmamaktadır.

- **Bölümde yer alan tanımlar, kavramlar ve bilgiler:**

“Dedem daktilonun mucidi değil ama çok usta bir yazıcıydı.” (0.49 sn.)

“Evet, bir şeyleri icat eden demek.” (0.55 sn.)

“Önce icatla keşif arasındaki farkı anlatmalı.” (1.07 sn.)

“Şimdi şöyle, eğer bir şey doğada zaten varsa ama insanlar bunu bilmiyorsa, birisi gelip sonra onu buluyorsa işte buna keşif deniyor.” (1.17 sn.)

“Kâşif” (1.20 sn.)

“Onu keşfedene de kâşif denir.” (1.23 sn.)

“Evet radyo, televizyon telefon gibi.” (1.39 sn.)

“Evet var ama ‘y’ harfi arada yok Çuçu.” (1.44 sn.)

“Kısacık bir ‘i’ harfi var sadece. İcat.” (1.46 sn.)

“İşte o zaman mucit olursun.” (2.45 sn.)

“Mucit olacağım ben ama belki de daha önce kimsenin bilmediği bir yeri keşfederim.” (2.50 sn.)

“İşte o zaman da kâşif olursun.” (2.54 sn.)

- **Bölümde yer alan tekerlemeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan mâniler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan teşekkür, özür, rica etme ifadeleri**: Bulunmamaktadır.

4. 8. Türkçe Benim Evim Programı 8. Bölümünün İncelenmesi:

8. Bölümün Özeti: Çuçu, Begüm’ün ne yaptığını merak eder ve sorar. Begüm de arkadaşından ödünç aldığı şiir antolojisini okuduğunu söyler. “Şiir antolojisi” kavramını ilk kez duyan Çuçu ne olduğunu merak eder ve Begüm’e ne olduğunu sorar. Begüm, birçok şairin şiirlerinin toplandığı kitaba antoloji dendiğini ifade eder. Çuçu şiir yazmaya merak duyar. Begüm’e kâğıt var mı diye sorar ancak “kâğıt” kelimesindeki “a” sesini kalın okur. Begüm kelimenin doğru telaffuzunu Çuçu’ya öğretir. Daha sonra Çuçu’nun aklına bir şiir gelir, Begüm’e okur ancak okuduğu şiir değil bir mânidir.

Resim 11. Begüm şiir antolojisi okuyor.

- **Bölümde yer alan sıfatlar:**

"Yeni bir kelime öğrendim bugün." (2.38 sn.)

"Her gün bir yeni kelime öğrenirsen kendini daha kolay ifade edebilirsin." (2.41 sn.)

- **Bölümde yer alan zarflar:**

"Çok çalışmışlar, çok okumuşlar, çok çok düşünmüşler." (1.34 sn.)

"Bol bol yapacağım bol bol." (1.42 sn.)

"Bol bol düşüneceğim bol bol." (1.49 sn.)

"Çok çalışacağım çok." (1.53 sn.)

- **Bölümde yer alan ünlemler:**

"İşte bu!" (1.05 sn.)

- **Bölümde yer alan zıt anlamlı kelimeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan eş sesli kelimeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer deyimler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan atasözleri:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan kalıp sözler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan benzetmeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan geçiş ve bağlantı ifadeleri:**

"Henüz yok ama bence yazabilirim." (0.54 sn.)

"Ben de şiir yazmak istiyorum." (1.35 sn.)

"Öyleyse bol bol kitap okumalı, bol bol yazmalısın." (1.40 sn.)

"Ve bütün şairler gibi çok çalışmalısın." (1.51 sn.)

"Ama Çuçu bu bir mâni." (2.20 sn.)

"Öyleyse görev başarıyla tamamlandı." (3.08 sn.)

"Aynen öyle." (3.10 sn.)

- **Bölümde yer alan karşılaştırma ifadeleri:**

"Bu zamana kadar duyduğum en komik mâni olabilir." (3.02 sn.)

- **Bölümde yer alan soru cümleleri:**

"Begüm ne okuyorsun?" (0.17 sn.)

"O da ne?" (0.22 sn.)

“Neden olmasın?” (0.51 sn.)

“Var mı bakalım bir şiirin?” (0.53 sn.)

“Hiç yazmayı denedin mi?” (0.57 sn.)

“Kâğıt var mı?” (0.59 sn.)

“Ne var mı?” (1.02 sn.)

“Sen yaz olur mu?” (1.10 sn.)

“Çuçu ne yapıyorsun?” (1.17 sn.)

“Şiir yazmak için ne yapmak gerekiyor?” (1.25 sn.)

“Ne yapmışlar?” (1.29 sn.)

“Gerçekten mi?” (2.05)

“Mani?” (2.20 sn.)

“Kendimi bir mâni ile ifade edebilir miyim peki?” (2.47 sn.)

“Eğlendin mi?” (3.05 sn.)

- **Bölümde yer alan ikilemeler:**

“Öyleyse bol bol kitap okumalı, bol bol yazmalısın.” (1.40 sn.)

“Bol bol yapacağım bol bol.” (1.42 sn.)

“Bol bol düşüneceğim bol bol.” (1.49 sn.)

- **Bölümde yer alan tanımlar, kavramlar ve bilgiler:**

“Birçok şairin şiirlerinin toplandığı kitaba diyebiliriz.” (0.28 sn.)

“An-to-lo-ji.” (0.32 sn.)

“Antoloji.” (0.41 sn.)

“Mani değil Çuçu a’yı birazcık uzatman gerekiyor ‘mâni’.” (2.24 sn.)

- **Bölümde yer alan tekerlemeler:** Bulunmamaktadır.

- **Bölümde yer alan mâniler:**

“Yaza yaza yaz geldi,

Derelere kaz geldi,

Daha çok yazacaktım ama

Mürekkebim az geldi.” (2.18 sn.)

“Sıra sıra şiirler yazarım

Antolojilere katarım

Ama sıra kağıda gelince

Ben bakar bakar kaçarım.” (2.55 sn.)

- **Bölümde yer alan teşekkür, özür, rica etme ifadeleri**: Bulunmamaktadır.

4. 9. Türkçe Benim Evim Programı 9. Bölümünün İncelenmesi:

9. Bölümün Özeti: Begüm arkadaşından yeni bir oyun öğrenmiştir ve Çuçu ile bu oyunu oynarlar. Oyun kartlarla oynanmaktadır. Kartların her birinde birer resim vardır ve resimlerin arkalarında ne oldukları yazmaktadır. Kartlarda patlıcan, aşçı, eşofman,

kaplumbağa, şemsiye kelimeleri yazmaktadır. Çuçu bu kelimeleri yanlış telaffuz eder. Begüm Çuçu'ya bu kelimelerin doğru telaffuzunu öğretir.

Resim 12. Begüm ve Çuçu resim kartları ile oyun oynamaktadır.

- **Bölümde yer alan sıfatlar:**

"Arkadaşımdan yeni bir oyun öğrendim." (0.34 sn.)

- **Bölümde yer alan zarflar:**

"Biliyorsun ben oyun oynamayı çok seviyorum." (0.41 sn.)

- **Bölümde yer alan ünlemler:**

"Anlat hadi!" (0.45 sn.)

"Aaa, çok kolaymış!" (0.48 sn.)

"Hadi, hadi!" (2.10 sn.)

- **Bölümde yer alan zıt anlamlı kelimeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan eş sesli kelimeler:** Bulunmamaktadır.

- **Bölümde yer deyimler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan atasözleri:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan kalıp sözler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan benzetmeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan geçiş ve bağlantı ifadeleri:**

"Belki de değildir ama." (0.52 sn.)

"Öyleyse hadi yağmurda yürüyüşe çıkalım." (3.08 sn.)

- **Bölümde yer alan karşılaştırma ifadeleri:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan soru cümleleri:**

"Begüm neredesin?" (0.18 sn.)

"Oyun mu?" (0.38 sn.)

"Ne oyunu ne oyunu?" (0.40 sn.)

"Var mı biz de şemsiye?" (3.02 sn.)

- **Bölümde yer alan ikilemeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan tanımlar, kavramlar ve bilgiler:**

"Sebze, batlıcan." (1.02 sn.)

"Hayır Çuçu, 'p' ile bak 'p' ile yazılıyor patlıcan." (1.08 sn.)

"Önlüğünü giyer, şapkasını takar, yemeğini yapar, ahçıdır o lezzet katar ahçı." (1.30 sn.)

“Ş ile Çuçu, aşçı.” (1.38 sn.)

“İnsanlar spor yaparken giyiyorlar haşofman.” (1.55 sn.)

“Eşofman.” (2.01 sn.)

“M ile Çuçu, kaplumbağa.” (2.39 sn.)

“Yağmurda yanına alırsın, şemşiye.” (2.55 sn.)

“Şemsiye.” (2.56 sn.)

- **Bölümde yer alan tekerlemeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan mâniler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan teşekkür, özür, rica etme ifadeleri**: Bulunmamaktadır.

4. 10. Türkçe Benim Evim Programı 10. Bölümünün İncelenmesi:

10. Bölümün Özeti: Çuçu Begüm’e doğum günü sürprizi yapmak ister. Bu sebepten dolayı duvara eski gazeteleri boyayarak hazırladığı süsleri asar. Ancak bu süslemelerde bazı yazım yanlışları yapmıştır. “İyiki doğdun Begüm” ve “süpriz” Çuçu’nun yanlışlarıdır. Begüm doğum günü sürprizine çok sevinir. ‘İyi ki’ derken ki’nin ayrı yazılması gerektiğini ve sürpriz kelimesinde bir tane daha r harfinin bulunduğunu Çuçu’ya öğretir.

Resim 13. Begüm Çuçu'nun yazım yanlışlarını düzeltiyor.

Resim 14. Çuçu'nun yazım yanlışı

Resim 15. Begüm'ün düzeltmesi

- **Bölümde yer alan sıfatlar:**

"Eski gazeteleri kesip boyadım." (0.47 sn.)

"Bir dilim alabilir miyim?" (2.32 sn.)

- **Bölümde yer alan zarflar:**

"Çok güzel olmuş." (2.44 sn.)

- **Bölümde yer alan ünlemler:**

"Sürpriz!" (0.30 sn.)

"Begüm!" (1.23 sn.)

“İşte!” (2.30 sn.)

- **Bölümde yer alan zıt anlamlı kelimeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan eş sesli kelimeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer deyimler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan atasözleri:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan kalıp sözler:**

“İyi ki doğdun Begüm.” (0.58 sn.)

“Eline sağlık.” (2.43 sn.)

- **Bölümde yer alan benzetmeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan geçiş ve bağlantı ifadeleri:**

“Komşularımız da biraz yardım etmiş olabilir tabi.” (0.41 sn.)

“Güzeller, güzeller ama.” (0.56 sn.)

“İyi ki doğdun çünkü.” (1.01 sn.)

“Çok teşekkür ederim Çuçu ama sanki böyle daha iyi oldu.” (1.13 sn.)

“Ama ‘ki’ ayrıldı.” (1.15 sn.)

“Mesela iyi ki varsın canım arkadaşım derken.” (1.20 sn.)

“Sen de iyi ki varsın.” (1.24 sn.)

“Neyse en azından diğerleri doğru.” (1.27 sn.)

“Yani.” (1.30 sn.)

“Öyle okunmuyor ki.” (1.44 sn.)

“Ya nasıl okunuyor?” (1.45 sn.)

“Aslında ben biraz üzüldüm.” (2.08 sn.)

“Tabi ki alabilirsin.” (2.34 sn.)

“Ellerimize sağlık, biraz yardım aldım çünkü.” (2.48 sn.)

- **Bölümde yer alan karşılaştırma ifadeleri:** Bulunmamaktadır.

- **Bölümde yer alan soru cümleleri:**

“Çok güzeller değil mi?” (0.52 sn.)

“Bir şey mi olmuş?” (0.57 sn.)

“Yanlış mı yani?” (1.33 sn.)

“Gerçekten mi?” (1.50 sn.)

“Bir dilim alabilir miyim?” (2.32 sn.)

“Kimler yardım etti bakalım?” (2.51 sn.)

- **Bölümde yer alan ikilemeler:** Bulunmamaktadır.

- **Bölümde yer alan tanımlar, kavramlar ve bilgiler:**

“İyi ki yazarken ki’ yi ayrı tutuyoruz.” (1.17 sn.)

“Sürpriz.” (1.48 sn.)

- **Bölümde yer alan tekerlemeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan mâniler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan teşekkür, özür, rica etme ifadeleri**:

" Çok teşekkür ederim." (0.36 sn.)

"Çok teşekkür ederim Çuçu." (1.04 sn.)

4. 11. Türkçe Benim Evim Programı 11. Bölümünün İncelenmesi:

11. Bölümün Özeti: Begüm kutunun içinde biriktirdiği kurdelelere bakmaktadır. Çuçu Begüm'e ne yaptığını sorar. Begüm de kurdele koleksiyonuna baktığını söyler. Çuçu koleksiyon kelimesini ilk defa duyar ve ne olduğunu çok merak eder. Begüm Çuçu'ya koleksiyonun ne olduğunu anlatır. Çuçu da koleksiyon yapmak ister. Begüm ile birlikte kitap koleksiyonu yapmaya karar verirler. Begüm kitaplıktan bir kitap alır ve kitabın tozu nedeniyle alerjisi ortaya çıkar. Çuçu, alerji kelimesini herhangi bir maddeye karşı vücudumuzun verdiği tepkiler şeklinde tanımlar. Temizlik yapmaya karar verirler ve bölüm son bulur.

Resim 16. Begüm kurdele koleksiyonunu düzenliyor.

- **Bölümde yer alan sıfatlar:**

"Aldığım ilk kurdeleden sonra kurdeleleri çok sevdiğimi far ettim ve biriktirmeye başladım." (0.50 sn.)

"Çok güzel resimleri oluyor." (1.32 sn.)

"Değişik ağaçlardan topladığı yaprakları kurutup saklıyordu." (1.47 sn.)

- **Bölümde yer alan zarflar:**

"Evet, resimleri çok güzel oluyor." (1.38 sn.)

- **Bölümde yer alan ünlemler:**

"Evet!" (0.43 sn.)

"Of!" (2.09 sn.)

"Aaa!" (2.34 sn.)

"Hadi Begüm!" (3.00 sn.)

- **Bölümde yer alan zıt anlamlı kelimeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan eş seli kelimeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer deyimler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan atasözleri:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan kalıp sözler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan benzetmeler:** Bulunmamaktadır.

- **Bölümde yer alan geçiş ve bağlantı ifadeleri:**

"Kurdelenin olduğunu biliyorum ama öteki söylediğin kelimeyi bilmiyorum." (0.27 sn.)

"Mesela ilkokulda okumayı öğrendiğimde öğretmenim bana bunu takmıştı." (0.39 sn.)

"Okumayı öğrendiğimde sen de bana bir kurdele takmıştın." (0.44 sn.)

"Aynen öyle." (0.45 sn.)

"Yani şey yaptın." (0.53 sn.)

"Çok güzel tabi ama kışın biriktiremem ki." (1.52 sn.)

"Hem seni üşütmeyecek hem de çok seveceğin bir kitap koleksiyonu yapmaya ne dersin?" (2.04 sn.)

"Hemen temizlik yapmamız gerek yoksa alerjim başlayacak." (2.14 sn.)

"Ama benim çiçeklere alerjim olmasın çünkü çok seviyorum ben onları." (2.51 sn.)

"İyi ki alerjin yok o zaman." (2.54 sn.)

"Ama benim bu tozlardan bir an önce kurtulmam gerek." (2.57 sn.)

"Bence de." (2.59 sn.)

- **Bölümde yer alan karşılaştırma ifadeleri:** Bulunmamaktadır.

- **Bölümde yer alan soru cümleleri:**

"Ne yapıyorsun Begüm?" (0.20 sn.)

"Nasıl yani?" (0.33 sn.)

"Kurdeleden başka bir şeyin de koleksiyonu yapılabilir mi peki?" (1.01 sn.)

“Başka nelerin koleksiyonu olabilir Begüm?” (1.13 sn.)

“Ben neyin koleksiyonunu yapabilirim peki?” (1.39 sn.)

“Bak ne diyeceğim?” (1.55 sn.)

“Alerji, o ne?” (2.19 sn.)

- **Bölümde yer alan ikilemeler:**

“Mesela farklı farklı peçetelerin koleksiyonunu yapabilirsin.” (1.18 sn.)

“Yani, gibi gibi.” (1.27 sn.)

- **Bölümde yer alan tanımlar, kavramlar ve bilgiler:**

“Toplanmış ve biriktirilmiş nesnelere koleksiyon diyoruz.” (0.32 sn.)

“Ko-lek-si-yon.” (0.57 sn.)

“Kartpostal, şu önünde resim olan mektuplardı değil mi.” (1.25 sn.)

“Alerji dediğin kelimeyi biliyorum ben, herhangi bir maddeye karşı vücudumuzun verdiği tepkiler.” (2.39 sn.)

- **Bölümde yer alan tekerlemeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan mâniler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan teşekkür, özür, rica etme ifadeleri**: Bulunmamaktadır.

4. 12. Türkçe Benim Evim Programı 12. Bölümünün İncelenmesi:

12. Bölümün Özeti: Bu bölüm Begüm'ün bahar temizliği yapmasıyla başlar. Çuçu bahar temizliğinin ne demek olduğunu merak eder. Begüm, ona bahar temizliğinin tüm detaylarını anlatır.

Resim 17. Begüm bahar temizliği yapıyor, Çuçu da onu izliyor.

- **Bölümde yer alan sıfatlar:**

"Harika bir etkinlik." (0.36 sn.)

"Güçlü kanatlarımla yanındayım Begüm." (0.53 sn.)

"İyi fikirmiş." (1.25 sn.)

- **Bölümde yer alan zarflar:**

"Ev tertemiz oldu bile." (2.33 sn.)

"Sana yardım etmeyi çok isterdim Begüm ama benim de şarjım bitiyor." (2. 48 sn.)

- **Bölümde yer alan ünlemler:**

"İşte bu!" (0.20 sn.)

"Aaaa!" (0.23 sn.)

"Hadi başlayalım hemen!" (0.55 sn.)

"Aaaa!" (1.39 sn.)

- **Bölümde yer alan zıt anlamlı kelimeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan eş sesli kelimeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer deyimler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan atasözleri:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan kalıp sözler:**

"Bahar temizliği Çuçu ." (0.21 sn.)

- **Bölümde yer alan benzetmeler:**

"Kuşaktan kuşağa anlatılır efsane gibi." (0.49 sn.)

"Pil gibi yani." (2.15 sn.)

"Yeniden kullanılabilen bir pil gibi." (2.18 sn.)

- **Bölümde yer alan geçiş ve bağlantı ifadeleri:**

"İyi ama ne demek ki bahar temizliği?" (0.24 sn.)

"Çünkü sonra da bütün yaz dinlenilir bir daha temizlikle uğraşmayız." (0.40 sn.)

"Yazın da temizlik yapılır ama baharda yapılan temizliğin en büyüğü en ünlüsüdür." (0.45 sn.)

“Biz de yapalım o zaman.” (0.50 sn.)

“Bozulmadı ama şarjı bitti.” (1.48 sn.)

- **Bölümde yer alan karşılaştırma ifadeleri:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan soru cümleleri:**

“İyi ama ne demek ki bahar temizliği?” (0.24 sn.)

“Doğru duydum değil mi?” (0.26 sn.)

“Bu ne?” (1.07 sn.)

“Bu ne Begüm?” (1.09 sn.)

“Bak ne diyeceğim?” (1.27 sn.)

“Eee ne oldu öyleyse?” (1.50 sn.)

“Şarzı mı bitti?” (1.54 sn.)

“Ama ne ki şarj?” (2.02 sn.)

- **Bölümde yer alan ikilemeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan tanımlar, kavramlar ve bilgiler:**

“Baharda bütün ev temizlenir, havalandırılır, yaza hazırlık yapılır.” (0.33 sn.)

“Şarz değil Çuçu şarj ‘j’ ile yazıldığı gibi okunuyor.” (1.57 sn.)

“Elektronik cihazların çalışması için fişlerini prize takıyoruz ya bazılarının da fişini önceden prize takıp enerji depolamasını sağlıyoruz yani şarj ediyoruz.”

“Şarj sayesinde fazla atık pil de olmaz.” (2.24 sn.)

- **Bölümde yer alan tekerlemeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan mâniler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan teşekkür, özür, rica etme ifadeleri**: Bulunmamaktadır.

4. 13. Türkçe Benim Evim Programı 13. Bölümünün İncelenmesi:

13. Bölümün Özeti: Begüm arkadaşı Malika'nın daveti üzerine Kazakistan'a gitmek için hazırlık yapmaktadır. Malika Kazak'tır. Çuçu, Begüm'ü çok sevdiği için ondan ayrı kalmak istemez bu sebepten dolayı Begüm'ün gitmesini pek istemez. Birbirlerine en iyi arkadaşları olduklarını ve birbirlerini çok sevdiklerini söylerler. Begüm Malika'nın da Çuçu' yu çok sevdiğini ve ona Kazak mantısı yapacağını söyler. Çuçu Kazak mantısının ne olduğunu bilmemektedir. Kafası karışır ve Begüm Kazak mantısının yöresel bir yemek olduğunu anlatır. Yemekleri çok seven Çuçu, Begüm'e başka güzel yemek arkadaşının olup olmadığını sorar. Begüm de pastacı Alman arkadaşından ve şef Rus arkadaşından bahseder. Bölüm sonunda Çuçu yiyecekleri duyduktan sonra Begüm'ün hemen gidip gelmesini, gelirken de yanında arkadaşlarını ve yiyecekleri getirmesini ister.

Resim 18. Begüm arkadaşını ziyarete gidiyor, Çuçu ile vedalaşıyorlar.

- **Bölümde yer alan sıfatlar:**

“Çok mu eski arkadaşın?” (0.36 sn.)

“Çok mu eski arkadaşın?” (0.49 sn.)

“Olsun biz de eski arkadaşız.” (0.58 sn.)

“Ben çok seviniyorum başka arkadaşlarının da olmasına.” (1.05 sn.)

“Malika benim çok sevdiğim ve çok eski bir arkadaşım.” (1.16 sn.)

“Ama sen benim en yakın arkadaşımsın.” (1.17 sn.)

“O harika Alman pastaları yapıyor.” (2.33 sn.)

“Başka güzel yemekler yapan başka arkadaşın var mı?” (2.37 sn.)

“Rus bir arkadaşım var.” (2.40 sn.)

“O bir şef.” (2.52 sn.)

“Bir keresinde bana çok güzel bir Rus salatası yapmıştı.” (3.02 sn.)

“Gelirken de leziz bir sürü yiyecek getirsin.” (3.15 sn.)

- **Bölümde yer alan zarflar:**

“Ben çok seviniyorum başka arkadaşlarının da olmasına.” (1.05 sn.)

“Oyunlarımızı, muhabbetlerimizi birazcık özleyeceğim.” (1.12 sn.)

“Malika da seni çok seviyor ve seni çok merak ediyor.” (1.45 sn.)

“Çok güzel.” (2.17 sn.)

“Çok güzel.” (2.28 sn.)

“Yolculuğun güzel geçsin.” (3.20 sn.)

- **Bölümde yer alan ünlemler:**

"Aaaa, tamam!" (2.10 sn.)

"Ohhh!" (3.04 sn.)

"Hadi Begüm!" (3.18 sn.)

- **Bölümde yer alan zıt anlamlı kelimeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan eş sesli kelimeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer deyimler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan atasözleri:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan kalıp sözler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan benzetmeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan geçiş ve bağlantı ifadeleri:**

"Daha önce söylemiştin ama nereye gideceğim demiştin?" (0.16 sn.)

"Arkadaşlarla görüşmek çok güzel ama keşke sen gideceğine o gelseydi." (0.31 sn.)

"Daha önce de o gelmişti şimdi beni davet etti." (0.35 sn.)

"Evet, konuşmuştuk ama bir daha anlat." (0.47 sn.)

"Hem Malika seni çok seviyor." (1.19 sn.)

"Hem seviyor hem de seviliyorum." (1.22 sn.)

"Arkadaşın Malika da beni seviyor." (1.25 sn.)

"Öyleyse Begüm'cüğüm, ben de sana söylemek isterim ki sen de benim en yakın arkadaşımsın ve ben seni çok seviyorum." (1.32 sn.)

“Biliyorum ve bundan çok mutluyum.” (1.37 sn.)

“Sen de bunu biliyor musun?” (1.38 sn.)

“Malika da seni çok seviyor ve seni çok merak ediyor.” (1.45 sn.)

“Sana Kazak mantısı bile yapacakmış.” (1.50 sn.)

“Biraz kafan karıştı sanki.” (1.58 sn.)

“Sanki.” (2.00 sn.)

“O da limonata yapabiliyor.” (2.48 sn.)

“Çok çabuk dönmeyi unutma ama.” (3.22 sn.)

“Çünkü ben burada heyecanla seni bekliyor olacağım.” (3.25 sn.)

- **Bölümde yer alan karşılaştırma ifadeleri:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan soru cümleleri:**

“Daha önce söylemiştin ama nereye gideceğim demiştin?” (0.16 sn.)

“Niye gidecektin peki?” (0.23 sn.)

“Çok mu eski arkadaşın?” (0.36 sn.)

“Çuçu ne oldu sana?” (1.01 sn.)

“Gerçekten değil mi?” (1.26 sn.)

“Sen de bunu biliyor musun?” (1.38 sn.)

“Kazak ve mantı mı?” (1.51 sn.)

“Yemek mi yapacak yoksa kazak mı örecek?” (1.55 sn.)

“Sen hiç yedin mi Kazak mantısı?” (2.13 sn.)

“Beğendin mi?” (2.14 sn.)

“Güzel miydi tadı?” (2.15 sn.)

“Peki, böyle güzel yemek yapan başka arkadaşların var mı?” (2.20 sn.)

“Öyle mi?” (2.24 sn.)

“Peki o ne iş yapıyor?” (2.25 sn.)

“Nasıl pastalar yapıyor peki?” (2.32 sn.)

“Başka güzel yemekler yapan başka arkadaşın var mı?” (2.37 sn.)

“Ne iş yapıyor?” (2.41 sn.)

“O da mı pastacı?” (2.45 sn.)

“Yoksa dondurmacı mı?” (2.52 sn.)

“Sana yemek yaptı mı hiç?” (2.56 sn.)

“Hangilerini yaptı hangilerini?” (2.58 sn.)

- **Bölümde yer alan ikilemeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan tanımlar, kavramlar ve bilgiler:**

“Kazakistanlılara Kazak diyoruz ya işte onların yaptıkları yöresel yemeğe de Kazak mantısı diyoruz.” (2.08 sn.)

- **Bölümde yer alan tekerlemeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan mâniler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan teşekkür, özür, rica etme ifadeleri**: Bulunmamaktadır.

4. 14. Türkçe Benim Evim Programı 14. Bölümünün İncelenmesi:

14. Bölümün Özeti: Begüm spor yapmakta, Çuçu ise Begüm'ün yaptığı hareketleri tekrar etmeye çalışmaktadır. Çuçu'nun "jimnastik" kelimesini yanlış telaffuz ettiğini fark edince, bir oyun oynamaya karar verirler. Begüm üzerinde resimler olan renkli kartlar getirir. Çuçu, bir renk söyler ve o renkteki kâğıtta bulunan resmin adını doğru söylemeye çalışır. Böylece bir sürü kelimenin doğru söylenişi öğrenir ve çok eğlenceli bir gün geçirirler. Kartlarda yer alan kelimeler şöyledir: dinozor, maydanoz, laboratuvar, kirpik.

Resim 19. Begüm ve Çuçu kartlarla oyun oynuyor.

- **Bölümde yer alan sıfatlar:**

"Bu kartların her birinde birer resim var." (1.12 sn.)

- **Bölümde yer alan zarflar:**

"Evet, Çuçu çok azimlisin." (0.22 sn.)

"Ben de zor sanmıştım." (1.32 sn.)

"Çok sevinirim." (3.04 sn.)

“Çok sevinirim.” (3.09 sn.)

“Dışarı çıkıp hava alalım mı?” (3.11 sn.)

- **Bölümde yer alan ünlemler:**

“Hadi söyle!” (1.02 sn.)

“Hadi başlayalım!” (1.23 sn.)

“Aman!” (1.31 sn.)

“Hadi hazırlanalım!” (3.20 sn.)

“Yaşasın!” (3.21 sn.)

- **Bölümde yer alan zıt anlamlı kelimeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan eş sesli kelimeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer deyimler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan atasözleri:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan kalıp sözler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan benzetmeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan geçiş ve bağlantı ifadeleri:**

“Evet, çok sağlıklı ve neşeli oluruz ama jimnastik?” (0.33 sn.)

“Ve sen de o kartta ne olduğunu söyleyeceksin.” (1.20 sn.)

“Benim canım arkadaşım ister de ben hayır der miyim?” (3.17 sn.)

- **Bölümde yer alan karşılaştırma ifadeleri:** Bulunmamaktadır.

- **Bölümde yer alan soru cümleleri:**

“Nasıl?” (0.18 sn.)

“Yetenekliyim ama değil mi?” (0.19 sn.)

“Jimnastik nedir Çuçu ben daha önce hiç duymadım da?” (0.39 sn.)

“Acaba ‘jimnastik’ olabilir mi?” (0.46 sn.)

“O zaman bugünkü oyunumuza geçelim mi?” (0.52 sn.)

“Nedir?” (0.53 sn.)

“Ne zaman?” (0.55 sn.)

“Ne zaman?” (0.56 sn.)

“Şimdi mi?” (0.57 sn.)

“Hazır mısın?” (1.00 sn.)

“Nedir o nedir?” (1.05 sn.)

“Nasıl bir oyun bu?” (1.10 sn.)

“Bu nedir?” (1.30 sn.)

“Emin misin?” (1.34 sn.)

“Peki ya bu nedir?” (1.56 sn.)

“Nedir?” (2.06 sn.)

“Peki ya bu?” (2.20 sn.)

“Bir dahakinde kelime türetme oyunu oynamaya ne dersin?” (2.28 sn.)

“Nedir bunun doğru söylenişi?” (2.31 sn.)

“Kiprik değil mi?” (2.54 sn.)

“Dışarı çıkıp hava alalım mı?” (3.11 sn.)

“Parka gidelim mi?” (3.12 sn.)

“Orada oynamaya devam edelim mi?” (3.14 sn.)

“Benim canım arkadaşım ister de ben hayır der miyim?” (3.17 sn.)

- **Bölümde yer alan ikilemeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan tanımlar, kavramlar ve bilgiler:**

“Cimnastik çok önemlidir Begüm.” (0.23 sn.)

“Ne kadar çok cimnastik yaparsak o kadar sağlıklı ve neşeli oluruz.” (0.28 sn.)

“Tabi ya jimnastik, cimnastik değil.” (0.48 sn.)

“Dinazor tabi ki” (1.32 sn.)

“Dinozor, ‘o’ harfiyle.” (1.42 sn.)

“Dinazor değil.” (1.44 sn.)

“Di-no-zor.” (1.45 sn.)

“Maydonoz.” (1.58 sn.)

“Maydanoz.” (2.07 sn.)

“Labaratuvar” (2.21 sn.)

“Laboratuar, labratuar, labaratabar.” (2.27 sn.)

“La-bo-ra-tu-var.” (2.40 sn.)

“Kiprik.” (2.53 sn.)

“Kirpik, kirpik.” (2.54 sn.)

- **Bölümde yer alan tekerlemeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan mâniler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan teşekkür, özür, rica etme ifadeleri**: Bulunmamaktadır.

4. 15. Türkçe Benim Evim Programı 15. Bölümünün İncelenmesi:

15. Bölümün Özeti: Begüm ve Çuçu, yeni bir oyun oynamaktadırlar. Resimlerdeki nesneler ile ilgili bildikleri deyimleri söyleyeceklerdir. Çuçu bu oyun sayesinde gün içerisinde farkında olmadan ne çok deyim kullandığını keşfedecektir. Çuçu bir sayı söyler, Begüm o sayının olduğu karttaki resmi Çuçu’ya gösterir. Çuçu da bu resimle ilgili deyimler bulmaya çalışır. Deyimler bulunduktan sonra anlamları ile ilgili de açıklamalar yaparlar. Bölümde yer alan deyimler şunlardır: dolap çevirmek, yelkenleri suya indirmek, gözüne girmek, gözden düşmek, göz kulak olmak, göz gezdirmek, can kulağıyla dinlemek, açık kapı bırakmak, dört gözle beklemek.

Resim 20 ve Resim 21. Begüm ve Çuçu deyimler oyunu oynuyor.

- **Bölümde yer alan sıfatlar:**

“Bize yeni bir oyun hazırladım.” (0.23 sn.)

“Sen bana bir sayı söyleyeceksin.” (0.30 sn.)

“Sonra o sayının bulunduğu karttaki resim ile ilgili bir deyim söyleyeceğiz.” (0.33 sn.)

“Bak şimdi sana bir örnek vereceğim hemen anlayacaksın.” (0.53 sn.)

“Şimdi bana bir sayı söyle sonra o sayının olduğu karttaki resimle bir deyim bulmaya çalışalım.” (1.16 sn.)

“İşte beş numaralı kart.” (1.20 sn.)

“Bir yelken.” (1.22 sn.)

“Yelkenle ilgili bir deyim bulmamız gerekiyor.” (1.25 sn.)

“Bu sefer yardım gerekmeden bulacağım.” (1.58 sn.)

“Sen öğrendin bu oyunu.” (3.05 sn.)

“Bu bir açık kapı resmi.” (3.12 sn.)

“Bununla ilgili bir deyim galiba hiç duymadım.” (3. 16 sn.)

“Çok zeki bir arkadaşım var da ondan.” (3.30 sn.)

“Ayrıca bana hazırlayacağın yeni oyunları dört gözle bekliyor olacağım.” (3.35 sn.)

“Çuçu sen harika bir papağansın.” (3.39 sn.)

- **Bölümde yer alan zarflar:**

“Aslında deyimleri günlük hayatta o kadar sık kullanırız ki.” (0.51 sn.)

“Bak şimdi sana bir örnek vereceğim hemen anlayacaksın.” (0.53 sn.)

“Şimdi bana bir sayı söyle sonra o sayının olduğu karttaki resimle bir deyim bulmaya çalışalım.” (1.16 sn.)

“Tamam, şimdi daha iyi anladım oyunu.” (1.55 sn.)

“Hatta bak şimdi seni çok şaşırtacağım.” (2.19 sn.)

“Dikkatli düşününce bildiklerimi daha kolay hatırlıyorum.” (2.35 sn.)

“Oyunu önce anlamadım ama bütün dikkatimi buraya verince birden aklıma geliverdiler.” (2.41 sn.)

“Demek ki daha önce ben bunları duymuşum.” (2.43 sn.)

“Bu biraz zor gelebilir ama.” (3.11 sn.)

“Çok zekisin.” (3.27 sn.)

- **Bölümde yer alan ünlemler:**

“Begüm!” (0.18 sn.)

“Sürpriz!” (0.19 sn.)

“Evet, işte bu!” (1.09 sn.)

“Evet, işte bu!” (1.47 sn.)

“Harikasın!” (1.48 sn.)

“Oooo!” (2.04 sn.)

“Aaa buldum!” (2.57 sn.)

“Aaa anladım!” (2.24 sn.)

- **Bölümde yer alan zıt anlamlı kelimeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan eş sesli kelimeler:** Bulunmamaktadır.

- **Bölümde yer deyimler:**

"Mesela ben sana ne dolaplar çeviriyorsun Çuçu diye sorsam ne anlarsın?" (0.59 sn.)

"Dolap çevirmek bir deyim işte." (1.09 sn.)

"Yelkenleri suya indirmek." (1.45 sn.)

"Yelkenleri suya indirmek yani durumu kabullenmek, inattan vazgeçmek." (1.52 sn.)

"Birinin gözüne girmek yani kendini ona beğendirmek anlamında bir deyim." (2.12 sn.)

"Gözden düşmek yani eskisi gibi değerli olmamak." (2.17 sn.)

"Göz kulak olmak yani ilgilenmek, korumak." (2.23 sn.)

"Hatta göz gezdirmek şöyle bir bakmak anlamında." (2.27 sn.)

"Can kulağıyla dinlemek yani çok dikkatli dinlemek." (3.01 sn.)

"Açık kapı bırakmak." (3.17 sn.)

"Açık kapı bırakmak." (3. 18 sn.)

"Sana açık kapı bırakıyorum biraz daha düşün istersen." (3.22 sn.)

"Bana bir şans daha veriyorsun." (3.26 sn.)

"Ayrıca bana hazırlayacağın yeni oyunları dört gözle bekliyor olacağım." (3.35 sn.)

- **Bölümde yer alan atasözleri:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan kalıp sözler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan benzetmeler:** Bulunmamaktadır.

- **Bölümde yer alan geçiş ve bağlantı ifadeleri:**

"Ve böyle söyleyince daha iyi anladım sanıyorsun." (0. 45 sn.)

"Mesela ben sana ne dolaplar çeviriyorsun Çuçu diye sorsam ne anlarsın?" (0.59 sn.)

"Yelkenleri suya indirmek yani durumu kabullenmek, inattan vazgeçmek." (1.52 sn.)

"Demek ki daha önce ben bunları duymuşum." (2.43 sn.)

"Birinin gözüne girmek yani kendini ona beğendirmek anlamında bir deyim." (2.12 sn.)

"Gözden düşmek yani eskisi gibi değerli olmamak." (2.17 sn.)

"Göz kulak olmak yani ilgilenmek, korumak." (2.23 sn.)

"Evet, oyunun başında da söylemiştim ya deyimleri günlük hayatta farkında olmadan çok sık kullanırız diye." (2.47 sn.)

"Bu biraz zor gelebilir ama." (3.11 sn.)

"Ayrıca bana hazırlayacağın yeni oyunları dört gözle bekliyorum." (3.35 sn.)

- **Bölümde yer alan karşılaştırma ifadeleri:** Bulunmamaktadır.

- **Bölümde yer alan soru cümleleri:**

"Begüm neredesin?" (0.14 sn.)

"Begüm neler oluyor?" (0.21 sn.)

"Deyim ne?" (0.36 sn.)

"Mesela ben sana ne dolaplar çeviriyorsun Çuçu diye sorsam ne anlarsın?" (0.59 sn.)

- **Bölümde yer alan ikilemeler:** Bulunmamaktadır.

- **Bölümde yer alan tanımlar, kavramlar ve bilgiler:**

"Genellikle gerçek anlamından ayrı kullanılan kalıplaşmış tanımlama pekiştirme sözcüklerine deyim diyoruz." (0.42 sn.)

"Mesela ben sana ne dolaplar çeviriyorsun Çuçu diye sorsam ne anlarsın?" (0.59 sn.)

"Gizli bir iş yapmışım ve sen bana bunun ne olduğunu soruyorsun." (1.06 sn.)

"Dolap çevirmek bir deyim işte." (1.09 sn.)

- **Bölümde yer alan tekerlemeler:** Bulunmamaktadır.

- **Bölümde yer alan mâniler:** Bulunmamaktadır.

- **Bölümde yer alan teşekkür, özür, rica etme ifadeleri**: Bulunmamaktadır.

4. 16. Türkçe Benim Evim Programı 16. Bölümünün İncelenmesi:

16. Bölümün Özeti: Begüm bahar için hazırlık yapmaktadır. Yeni saksılar ve tohumlar almıştır. Çuçu bu sırada bazı kelimelerin nasıl kullanıldığını karıştırmaktadır. Örneğin tohum ekilir mi dikilir mi, fular giyilir mi takılır mı gibi. Begüm saksılara tohumları ekerken Çuçu aklına takılanları Begüm'e sorar. Begüm ona doğrularını öğretir. Begüm de papağanlar hakkında merak ettiklerini Çuçu'ya sorar. Karşılıklı soru cevap şeklinde bölüm son bulur.

Resim 22. Begüm saksılara tohum ekiyor, Çuçu ona sorular soruyor.

- **Bölümde yer alan sıfatlar:**

“Şu küçük saksılardan aldım birkaç tane.” (0.28 sn.)

“Bir de küçük bir kürek.” (0.31 sn.)

“Sen saksılara tohum ekerken bir oyun oynayalım mı?” (0.56 sn.)

“Ben bazı kelimelerin nasıl kullanıldıklarını karıştırıyorum.” (1.03 sn.)

“Şuradaki siyah tohumları görüyor musun?” (2.52 sn.)

- **Bölümde yer alan zarflar:**

“Begüm çok heyecanlandım seni beklerken.” (0.15 sn.)

“Bak şimdi.” (0.24 sn.)

“Çok yoruldun mu?” (0.36 sn.)

“Ne çok seviyorum ben seni ne çok.” (3.26 sn.)

- **Bölümde yer alan ünlemler:**

"Yaşasın!" (0.32 sn.)

"Hadi başlayalım!" (0.43 sn.)

"Aaaa!" (0.47 sn.)

"Yaşasın." (1.48 sn.)

"Ay ay ay!" (2.17 sn.)

"Aaaa!" (2.55 sn.)

- **Bölümde yer alan zıt anlamlı kelimeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan eş sesli kelimeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer deyimler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan atasözleri:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan kalıp sözler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan benzetmeler:**

"Fular takılır tıpkı kravat gibi." (1.24 sn.)

"Sanki bilmiyormuş gibi." (2.22 sn.)

- **Bölümde yer alan geçiş ve bağlantı ifadeleri:**

"Bir de küçük bir kürek." (0.31 sn.)

"Biraz ama çiçeklerimiz açtığında evimizi öyle güzelleştirecekler ki buna değer bence." (0.40 sn.)

"Sadece tohum dikilmez ekilir diye düzeltmek istedim." (0.53 sn.)

“Mesela şu boynundaki fular.” (1.18 sn.)

“Kravat da giyilmez takılır çünkü.” (1.25 sn.)

“Bak bitti bile.” (1.47 sn.)

“Yani fotoğraf çektirilir resim çizilir diye düşünürsen bir problem kalmaz.” (2.08 sn.)

“Öyleyse bu saksıya ektiğim tohumlar çıktığında da gördüklerine bayılacaksın.” (2.29 sn.)

“Vardı ama konu dağıldı unuttum soracaklarımı.” (3.12 sn.)

“Çıkmış bile.” (3.18 sn.)

“Hem de bir paket mi aldın?” (3.24 sn.)

- **Bölümde yer alan karşılaştırma ifadeleri:** Bulunmamaktadır.

- **Bölümde yer alan soru cümleleri:**

“Aldın mı hepsini?” (0.16 sn.)

“Çok yoruldun mu?” (0.36 sn.)

“Neden?” (0.47 sn.)

“Neden vazgeçtin?” (0.48 sn.)

“Sen saksılara tohum ekerken bir oyun oynayalım mı?” (0.56 sn.)

“Ne oyunu?” (0.59 sn.)

“Aklıma takılanları sana sorsam sen bana söylesen olur mu?” (1.07 sn.)

“E peki ben sana ne soracağım?” (1.10 sn.)

“Fular takılır mı giyilir mi?” (1.20 sn.)

“Dünya üzerinde kaç papağan türü vardır?” (1.31 sn.)

“Kazak örülür mü dokunur mu?” (1.41 sn.)

“Resim çektirelim mi dediğimde kelimeyi doğru mu kullanıyorum?” (1.53 sn.)

“Papağanlar ay çekirdeği sever mi?” (2.16 sn.)

“Neden ki?” (2.32 sn.)

“Ne ektin ona ne ektin?” (2.33 sn.)

“Sen ay çekirdeği dememiş miydin ayçiçeği de nereden çıktı şimdi?” (2.27 sn.)

“Şuradaki siyah tohumları görüyor musun?” (2.52 sn.)

“Ay çekirdeği ayçiçeğinin içinden mi çıkıyor?” (2.59 sn.)

“Begüm ne zamana çıkar bunlar?” (3.15 sn.)

“Begüm sen bana çarşıdan ay çekirdeği mi aldın?” (3.21 sn.)

“Hem de bir paket mi aldın?” (3.24 sn.)

- **Bölümde yer alan ikilemeler:**

“Evet evet.” (0.21 sn.)

- **Bölümde yer alan tanımlar, kavramlar ve bilgiler:**

“Sadece tohum dikilmez ekilir diye düzeltmek istedim.” (0.53 sn.)

“Fular takılır tıpkı kravat gibi.” (1.24 sn.)

“Kravat da giyilmez takılır çünkü.” (1.25 sn.)

“Kazak örülür halı, kilim dokunur.” (1.44 sn.)

“Resim elle bizim yaptıklarımız kalemlerle, boyalarla, fırçalarla, fotoğrafsa fotoğraf makinesiyle çekilir.” (2.03 sn.)

“Yani fotoğraf çektirilir resim çizilir diye düşünürsen bir problem kalmaz.” (2.08 sn.)

- **Bölümde yer alan tekerlemeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan mâniler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan teşekkür, özür, rica etme ifadeleri**: Bulunmamaktadır.

4. 17. Türkçe Benim Evim Programı 17. Bölümünün İncelenmesi:

17. Bölümün Özeti: Begüm, Çuçu için yeni bir oyun hazırlamıştır. Bu oyunda karşılıklı duracak, hiç konuşmayacak ama birbirlerinin ne hissettiğini, ne söylemek istediklerini tahmin etmeye çalışacaklardır. Şaşkınlık, heyecan, korku gibi duyguları beden dili ile canlandırırlar. Çuçu, bu oyunu çok sever ve beden dilinin özelliklerini keşfeder. Bölüm sonunda Çuçu, Begüm’e bir oyun daha oynamayı teklif eder. Bu oyun ise aşırı sessiz sinema oyunudur. Hemen hazırlanıp sinema salonuna giderler.

Resim 23. Begüm ve Çuçu beden dili oyununu oynuyor.

- **Bölümde yer alan sıfatlar:**

"Bilmiyorum ben o oyunu." (2.47 sn.)

"Bu oyun şöyle oynanıyor." (2.54 sn.)

"Sen ve ben hemen hazırlanıp evden çıkıyoruz ve bir sinema salonundan içeri girip hiç sesimizi çıkarmadan güzel bir film izliyoruz." (3.01 sn.)

"Harika bir oyunmuş." (3.03 sn.)

- **Bölümde yer alan zarflar:**

"Güven bana çok seveceksin." (0.59 sn.)

"Bu çok kolay." (1.38 sn.)

"Evet, doğru bildin." (1.46 sn.)

"Çok korktun." (2.00 sn.)

"Çok şaşırdın sen." (2.15 sn.)

"Çok iyi gidiyoruz." (2.17 sn.)

"Daha da çok sevmeye başladım bu oyunu." (2.20 sn.)

"Çok sevinçlisin hatta o kadar sevinçlisin ki yerinde duramıyor danslar ediyorsun." (2.34 sn.)

"Çok merak ettim hadi söyle." (2.42 sn.)

- **Bölümde yer alan ünlemler:**

"Ayy!" (0.24 sn.)

"Aaa!" (1.18 sn.)

“İşte!” (1.41 sn.)

“Harika!” (1.53 sn.)

“Aaaa!” (2.1” sn.)

“Haa!” (2.12 sn.)

“Harika!” (2.16 sn.)

“Aaa!” (2.46 sn.)

- **Bölümde yer alan zıt anlamlı kelimeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan eş sesli kelimeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer deyimler:**

“Çok sevinçlisin hatta o kadar sevinçlisin ki yerinde duramıyor danslar ediyorsun.” (2.34 sn.)

- **Bölümde yer alan atasözleri:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan kalıp sözler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan benzetmeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan geçiş ve bağlantı ifadeleri:**

“Öyleyse bu da bugünkü oyunumuz.” (0.45 sn.)

“Karşılıklı duracağız, hiç konuşmayacağız ama birbirimizin neler anlatmak istediğini tahmin etmeye çalışacağız.” (0.53 sn.)

“İyi tamam ama sen başlayacaksın.” (1.11 sn.)

“Anladım bile!” (1.19 sn.)

“Şimdi de evet diyorsun.” (1.42 sn.)

“Demek ki doğru bilmişim.” (1.44 sn.)

“Evet ya sevdim.” (1.56 sn.)

“Daha da çok sevmeye başladım bu oyunu.” (2.20 sn.)

“Sen ve ben hemen hazırlanıp evden çıkıyoruz ve bir sinema salonundan içeri girip hiç sesimizi çıkarmadan güzel bir film izliyoruz.” (3.01 sn.)

“Demek ki bu durumda hemen çıkıyoruz.” (3.08 sn.)

- **Bölümde yer alan karşılaştırma ifadeleri:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan soru cümleleri:**

“Begüm ne yapıyorsun?” (0.25 sn.)

“Korktun mu?” (0.29 sn.)

“Hani, hani nerede?” (0.46 sn.)

“Hangisi?” (0.48 sn.)

“Sevdin değil mi oyunu?” (1.54 sn.)”

“Nedir?” (2.41 sn.)

“Anlatayım ister misin?” (2.48 sn.)

- **Bölümde yer alan ikilemeler:** Bulunmamaktadır.

- **Bölümde yer alan tanımlar, kavramlar ve bilgiler:**

“Adı da beden dili oyunu.” (1.02 sn.)

“Karşılıklı yüz ve duruş ifadeleri yapacağız ve birbirimizin neler anlatmak istediğini tahmin etmeye çalışacağız.” (1.09 sn.)

- **Bölümde yer alan tekerlemeler:** “Bulunmamaktadır.”

- **Bölümde yer alan mâniler:** “Bulunmamaktadır.

- **Bölümde yer alan teşekkür, özür, rica etme ifadeleri**:

“Lütfen.” (2.50 sn.)

4. 18. Türkçe Benim Evim Programı 18. Bölümünün İncelenmesi:

18. Bölümün Özeti: Çuçu, bir sürü eş sesli kelimenin olduğu bir cümle okur ve kafası karışır. Hemen Begüm’e bunu nasıl anlayacağını sorar. Begüm ona bunları birbirinden nasıl ayırt edebileceğini öğretir. Çuçu, bu yeni bilgi ile cümleler kurar ve doğru bir şekilde öğrendiğini ispat eder. “Yüz, gül, atlet, bin, at, yaz, cilt, pazar, kaz, çay, aç, ekmek” bölümde yer alan eş sesli kelimelerdir.

Resim 24. Begüm ve Çuçu eş sesli kelimeler hakkında konuşuyor.

- **Bölümde yer alan sıfatlar:**

“Bir örnek de ben vereyim o zaman.” (2.01 sn.)

“Her yerde var bu eş sesli kelimeler.” (2.17 sn.)

- **Bölümde yer alan zarflar:**

“Hemen bir örnek düşüneyim bakalım.” (1.25 sn.)

“Çok eğlenceliymiş bu eş sesli kelimeler ben çok sevdim.” (2.49 sn.)

“Hadi Begüm sen de söyle bir tane.” (2.50 sn.)

- **Bölümde yer alan ünlemler:**

“Güzel!” (1.59 sn.)

“Müthiş!” (2.11 sn.)

“Aaa!” (2.44 sn.)

- **Bölümde yer alan zıt anlamlı kelimeler:** Bulunmamaktadır.

- **Bölümde yer alan eş sesli kelimeler:**

“Yüz yüzücünün yüzü de yüzerken güneşten etkilenmişti.” (0.16 sn.)

“Yüz yüzücünün yüzü yüzerken iyi de hepsi yüz bunların.” (0.22 sn.)

“Gül hem çiçek anlamına gelir hem de gülmek anlamına gelir.” (1.30 sn.)

“Atlet, hem üşümemek için gömlek ya da kazağın içine giydiğimiz şeye atlet deriz hem de atletizmle ilgilenen sporculara atlet deriz.” (1.43 sn.)

“Bin var.” (1.49 sn.)

“Hem sayı olan bin anlamında hem de hadi arabaya bin anlamında.” (1.52 sn.)

“At var mesela hem hayvan olan at hem de şu gazeteyi bana at anlamında.” (1.57 sn.)

“Bu yaz çok rüzgârlı geçti.” (2.03 sn.)

“Yaz bunları defterine.” (2.05 sn.)

“Biri yazı yazmak anlamında diğeri ise mevsim olan yaz anlamında.” (2.10 sn.)

“Cilt, hem kitap cildi hem de deri anlamına gelir.” (2.13 sn.)

“ Pazar var mesela hem alışveriş yapılan yer hem de haftanın son günü anlamında.” (2.20 sn.)

“Kaz, hem çiçek dikmek için toprağı kazmak anlamına gelir hem de bir kuş türü olan kaz hayvanı.” (2.25 sn.)

“Hem bir içecek olan çay hem de derenin küçüğü olan çay.” (2.25 sn.)

“Aç, hem karnım aç derken hem de kapıyı aç derken.” (3.01 sn.)

“Hem yediğimiz ekmek anlamında hem de tohum ekmek anlamında.” (0.15 sn.)

- **Bölümde yer deyimler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan atasözleri:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan kalıp sözler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan benzetmeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan geçiş ve bağlantı ifadeleri:**

“Söyle bana belki yardım edebilirim.” (0.28 sn.)

“Mesela bak yere yüz lira düşmüş dediğimde sen onun sayı olan yüz olduğunu anlıyorsun değil mi?” (0.50 sn.)

“Örneğin arkadaşım bana deniz kıyısına gidelim de sen biraz yüz dedi.” (0.57 sn.)

“Peki, bunların bir adı var mı?” (1.15 sn.)

“Evet, aynen öyle.” (1.33 sn.)

“Aslında benim biraz karnım acıktı.” (2.54 sn.)

“Benim de karnım aç.” (2.57 sn.)

“Sana havuç kendime de ekmek arası.” (3.07 sn.)

“Ben burada seni bekliyor ve yeni kelimeler düşünüyorum.” (3.22 sn.)

- **Bölümde yer alan karşılaştırma ifadeleri:** Bulunmamaktadır.

- **Bölümde yer alan soru cümleleri:**

“Çuçu ne oldu?” (0.24 sn.)

“Şimdi ben sana desem ki yüz yüzücünün yüzü yüzerken sen bunlardan hangisinin hangi yüz olduğunu nasıl anlarsın?” (0.35 sn.)

“Mesela bak yere yüz lira düşmüş dediğimde sen onun sayı olan yüz olduğunu anlıyorsun değil mi?” (0.50 sn.)

“Buradaki yüzün denizde yüzmek olduğunu anlayabiliyorsun öyle değil mi?” (0.59 sn.)

“Örneğin beni hatırladın mı diye soran birine bu yüz hiç yabancı değil dediğimde buradaki yüzün surat anlamındaki yüz olduğunu anlayabiliyorsun değil mi?” (1.11 sn.)

“Peki, bunların bir adı var mı?” (1.15 sn.)

“Öyle mi?” (2.25 sn.)

“Bize yiyecek bir şeyler hazırlayayım mı?” (2.55 sn.)

“Ne yemek istersin?” (3.02 sn.)

“Ekmek mi?” (0.08 sn.)

“Ekmek mi dedin?” (3.09 sn.)

“Bak gördün mü?” (3.16 sn.)

- **Bölümde yer alan ikilemeler:**

"Evet evet anladım." (1.13 sn.)

- **Bölümde yer alan tanımlar, kavramlar ve bilgiler:**

"Yazılışları aynı okunuşları aynı ama anlamları değişik." (0.41 sn.)

"Çok basit cümle içindeki kullanımına bakarız." (0.43 sn.)

"Söylenişleri aynı ama anlamları farklı olan kelimelere eş sesli kelimeler diyoruz." (1.20 sn.)

"Eş sesli kelimeler." (1.23 sn.)

"Papağanlar terlemez Begüm hatta hiçbir kuş türü terlemez." (2.43 sn.)

- **Bölümde yer alan tekerlemeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan mâniler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan teşekkür, özür, rica etme ifadeleri**: Bulunmamaktadır.

4. 19. Türkçe Benim Evim Programı 19. Bölümünün İncelenmesi:

19. Bölümün Özeti: Begüm ve Çuçu hafta sonu için Begüm'ün anneannesinin yeni evine gitmeyi planlamaktadır. Ev Kuzguncuk semtindedir. Ancak Çuçu bu sırada küçültme eki alan kelimelerin özelliklerini ayırt edemediğini fark eder. Begüm ona örnekler ile açıklayıp öğretir. Çuçu yepyeni bilgiler öğrendiği için sevinçlidir. Bu bölümde küçültme eki olan "-cık, -cik" in kullanımına, küçültme ekinin bazen eklendiği sözcüğü özel ad ya da tür adı yapmasına, küçültme ekinin cümlede küçültme anlamı dışında acıma, şefkat, yaklaşık gibi farklı anlamlar katabileceğine, "-cık, -cik" ekinin yanında "-ımsı,-imsi -ca, -ce,-cağız, -ceğiz" ekleri ile de yapıldığına yer verilmiştir.

Resim 25. Begüm ve Çuçu hafta sonu için plan yapıyor.

- **Bölümde yer alan sıfatlar:**

“En kısa zamanda düzelteceğine eminim.” (0.26 sn.)

“Hafta sonu anneannemin yeni evini görmeye gidelim mi?” (0.33 sn.)

“Karga ailesinden bir kuştur.” (1.06 sn.)

“Sevimli bir yer olabilir.” (1.13 sn.)

“Çok güzel bir soru bu.” (2.32 sn.)

“Uzunca bir ağaçtı derken uzunca yani çok uzun değil ama çok kısa da değil anlamında.” (2.58 sn.)

“Bizler zeki hayvanlarız Begüm’cüğüm.” (3.04 sn.)

“Bir tane daha aklıma geldi.” (3.08 sn.)

“Öyleyse Begüm aklıma çok iyi bir fikir geldi.” (3.20 sn.)

- **Bölümde yer alan zarflar:**

“Cümleye yanlış giriş yaptım ben.” (0.23 sn.)

“Çok severim kuzgunları.” (1.01 sn.)

“Ben de çok severim.” (1.02 sn.)

“Evet, Çuçu cümle içinde doğru kullandın.” (3.17 sn.)

- **Bölümde yer alan ünlemler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan zıt anlamlı kelimeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan eş sesli kelimeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer deyimler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan atasözleri:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan kalıp sözler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan benzetmeler:**

“Bir şeyin rengi tam sarı gibi değil ama sarıya yakınsa.” (2.39 sn.)

“Evet, tıpkı bunun gibi.” (2.45 sn.)

“Kırmızı gibi ama tam kırmızı değilse kırmızımsı diyebiliriz.” (2.51 sn.)

- **Bölümde yer alan geçiş ve bağlantı ifadeleri:**

“Bilmiyorum demedin ki daha bilmiyorum.” (0.19 sn.)

“Yani aslında kuzgun diye bir yer ama biz onun küçüğüne mi gidiyoruz.” (0.41 sn.)

“Tabi ki gidiyoruz.” (1.10 sn.)

“Semtin adını da çok beğendim.” (1.12 sn.)

“Aslında neden böyle düşündüğünü söyleyebilirim.” (1.16 sn.)

“Pek öyle değil aslında?” (1.40 sn.)

“Suya toz karıştığı için rengi sarımsı olmuştu.” (2.43 sn.)

“Öyleyse Begüm aklıma çok iyi bir fikir geldi.” (3.20 sn.)

“Bahçeye çıkalım ve oyunumuza orada devam edelim.” (3.26 sn.)

“Hadi öyleyse uçtum ben.” (3.26 sn.)

“Hemen kitap ve minder kapıp sana yetişiyorum.” (3.32 sn.)

- **Bölümde yer alan karşılaştırma ifadeleri:**

“Sen dünyanın en hızlı öğrenen papağanısın Çuçu.” (3.01 sn.)

- **Bölümde yer alan soru cümleleri:**

“Çuçu bak ne diyorum biliyor musun?” (0.16 sn.)

“Ne diyecektin bana?” (0.30 sn.)

“Nereye gideceğiz?” (0.36 sn.)

“Neresi dedin?” (0.38 sn.)

“Kuzguncuk bir semt adı mı?” (0.50 sn.)

“Peki, hafta sonu gidiyor muyuz anneanneme?” (1.08 sn.)

“Hep küçültmek için mi kullanıyoruz peki bunları?” (1.37 sn.)

“Peki, Begüm biz bunları hep -cık, -cik ekleriyle mi yapıyoruz?” (2.28 sn.)

“Başka örneklerde var mı?” (2.31 sn.)

“Nedir nedir?” (3.22 sn.)

- **Bölümde yer alan ikilemeler:**

"Nedir nedir?" (3.22 sn.)

- **Bölümde yer alan tanımlar, kavramlar ve bilgiler:**

"Kuzguncuk." (0.40 sn.)

"Yani aslında kuzgun diye bir yer ama biz onun küçüğüne mi gidiyoruz." (0.41 sn.)

"Sen semt adı olan Kuzguncuk'u bilmiyorsun ondan anlayamadın." (0.47 sn.)

"Kuzgunun küçüğü anlamında değil yani semtin adı Kuzguncuk." (0.53 sn.)

"Sonuna küçültme eki getirdiğimiz kelimeler genellikle çok sevimli gelir kulağa." (1.21 sn.)

"Örneğin ev yerine evcik dediğimizde daha küçük bir evi kast ederiz o yüzden de daha sevimli gelir kulağa." (1.29 sn.)

"Ya da yemek yerken bir lokmacık daha ye dediğimizde daha küçük bir lokmadan söz ederiz." (1.32 sn.)

"Bazen küçültme ekleri eklendiği sözcüğü özel ad ya da tür adı yapabilir Kuzguncuk'un semt adı olması gibi." (1.46 sn.)

"Mesela kızılcık bir ağaç türüdür ve meyveleri çok lezzetlidir." (1.52 sn.)

"Bak mesela ben sana bazen Begüm'cüğüm dediğimde ismini küçültüyorum ama sevgimizi büyütüyorum." (1.59 sn.)

"Bak aslında küçültme ekleri bazen acıma anlamında da kullanılabilir." (2.5 sn.)

"Mesela kedicik yağmurlu bir gecede tek başına sokakta kalmıştı derken ya da kuzucuk o kadar çok koşmuştu ki nefes nefese kalmıştı derken." (2.15 sn.)

"Papağancık dinlemekten yorulmuş artık bahçeye çıkıp oyun oynamak istiyor derken mesela." (2.21 sn.)

“Peki, Begüm biz bunları hep -cık, -cik ekleriyle mi yapıyoruz?” (2.28 sn.)

“Mesela sarımsı deriz bazen.” (2.27 sn.)

“Bir şeyin rengi tam sarı gibi değil ama sarıya yakınsa.” (2.39 sn.)

“Kırmızı gibi ama tam kırmızı değilse kırmızımsı diyebiliriz.” (2.51 sn.)

“Uzunca bir ağaçtı derken uzunca yani çok uzun değil ama çok kısa da değil anlamında.” (2.58 sn.)

“Mesela yavrucağız derken şefkat duygusunu ifade ederiz.” (3.12 sn.)

“Yavrucağız pek susuz kalmıştı.” (3.15 sn.)

- **Bölümde yer alan tekerlemeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan mâniler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan teşekkür, özür, rica etme ifadeleri**: Bulunmamaktadır.

4. 20. Türkçe Benim Evim Programı 20. Bölümünün İncelenmesi:

20. Bölümün Özeti: Çuçu, camdan dışarı bakmaktadır. Bu sırada Bozacının sesini duyup korkar. Begüm ona bozacının hem neden böyle bağırdığını, hem de geleneklerimizi anlatır. Çuçu böylelikle hem geleneklerimizi öğrenir hem de bozanın tadına bakmaya hak kazanır.

Resim 26. Begüm Çuçu'ya gelenekler hakkında bilgi veriyor.

- **Bölümde yer alan sıfatlar:**

"Başka bir ülkede de boza satılabilir ama eğer gece sokakta birileri boza diye bağırarak bu bize özgü bir gelenektir." (1.22 sn.)

"Benim türümdeki papağanların da var bir geleneği." (1.30 sn.)

"Lavanta çok güzel kokan ve çok dayanıklı bir bitkidir bu yüzden kurutup onları keseye koyarız ki güzel koku yaysınlar." (1.48 sn.)

"Bir örnek de ben vermek istiyorum." (3.26 sn.)

- **Bölümde yer alan zarflar:**

"Dışarısı çok soğuk, çok üşüdüm." (0.25 sn.)

"Odanın güzel kokması için parfüm de sıkabilirsin." (1.56 sn.)

"Evet, ama amacımız hem bir geleneği sürdürebilmek hem de doğal yolarla güzel bir koku elde edebilmek." (2.00 sn.)

"Çok doğru söyledin." (3.10 sn.)

- **Bölümde yer alan ünlemler:**

“Aaa!” (0.28 sn.)

“Aaa!” (1.30 sn.)

“Aaa ne güzel!” (2.19 sn.)

“Tüh!” (2.36 sn.)

- **Bölümde yer alan zıt anlamlı kelimeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan eş sesli kelimeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer deyimler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan atasözleri:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan kalıp sözler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan benzetmeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan geçiş ve bağlantı ifadeleri:**

“Başka bir ülkede de boza satılabilir ama eğer gece sokakta birileri boza diye bağırarak bu bize özgü bir gelenektir.” (1.22 sn.)

“Lavanta çok güzel kokan ve çok dayanıklı bir bitkidir bu yüzden kurutup onları keseye koyarız ki güzel koku yaysınlar.” (1.48 sn.)

“Evet, ama amacımız hem bir geleneği sürdürebilmek hem de doğal yolarla güzel bir koku elde edebilmek.” (2.00 sn.)

“Gelenek olduğu için bağırıyor.” (1.24 sn.)

“Bayramda anneannene gidiyoruz öyleyse.” (2.21 sn.)

“Tabi ki gidiyoruz.” (2.23 sn.)

“Bayram olmasa da gidiyoruz ama.” (2.25 sn.)

“Yok, o sadece bayramlarda.” (2.34 sn.)

“Yarın bayram olsa keşke yarın giderdik.” (2.39 sn.)

- **Bölümde yer alan karşılaştırma ifadeleri:** Bulunmamaktadır.

- **Bölümde yer alan soru cümleleri:**

“Kim var?” (0.30 sn.)

“Hani nerede?” (031 sn.)

“Peki, neden böyle sokaklarda bağırılarak satılıyor?” (0.53 sn.)

“Gelenek nedir Begüm?” (1.05 sn.)

“Biliyor musun?” (1.27 sn.)

“Nedir?” (1.31 sn.)

“Nedir o?” (1.42 sn.)

“Başka hangi gelenekler var?” (2.03 sn.)

“Gerçekten mi?” (2.07 sn.)

“Her defasında hediye ve mendil verirler mi peki?” (2.30 sn.)

- **Bölümde yer alan ikilemeler:** Bulunmamaktadır.

- **Bölümde yer alan tanımlar, kavramlar ve bilgiler:**

“Evet, geleneksel bir içecek, soğuk algınlığına iyi geldiği düşünüldüğünden daha çok kış aylarında tüketilir.” (0.44 sn.)

“Üzerine leblebi konulur hatta tarçın serpilir.” (0.47 sn.)

“Sokaklarda bağırılarak satılmak zorunda değil tabi dükkanlarda marketlerde de satılıyor.” (0.58 sn.)

“Bu bir gelenek.” (1.00 sn.)

“Eskiden beri yapılmakta olan benimsenmiş ortak davranışlar.” (1.11 sn.)

“Başka bir ülkede de boza satılabilir ama eğer gece sokakta birileri boza diye bağırarak bu bize özgü bir gelenektir.” (1.22 sn.)

“Bu bir gelenek değil Çuçu bu bir özellik.” (1.35 sn.)

“Lavanta çok güzel kokan ve çok dayanıklı bir bitkidir bu yüzden kurutup onları keseye koyarız ki güzel koku yaysınlar.” (1.48 sn.)

“Mesela bayramlarda büyüklerimizi ziyaret eder ellerini öperiz.” (2.13 sn.)

“Onlar da bize karşılığında içinde küçük hediyeler olan mendiller verir.” (2.17 sn.)

“Büyüklerimizi her zaman arıyor, her zaman saygı ve sevgi gösteriyoruz.” (2.27 sn.)

“A harfini genelde uzatarak söylemeyiz Çuçu belki sona ek geldiğinde.” (2.46 sn.)

“Dahi diye söylerken bağlaç anlamında, dâhi diye söylerken akıllı anlamında söylüyoruz.” (3.22 sn.)

“Hala, hâlâ.” (3.28 sn.)

“Biri babanın kız kardeşi veya ablası olan kişi anlamında hala.” (3.32 sn.)

“Diğeri ise hâlâ mı gidip bize boza almadın Begüm anlamındaki hâlâ.” (3.37 sn.)

- **Bölümde yer alan tekerlemeler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan mâniler:** Bulunmamaktadır.
- **Bölümde yer alan teşekkür, özür, rica etme ifadeleri**: Bulunmamaktadır.

Tablo 1

Çizgi filmin 1-10 arası bölümlerinde bulunan ana dili unsurlarının frekans değerleri

Dil Unsurları / Bölüm No	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Toplam
Sıfatlar	5	3	3	4	5	6	5	2	1	2	36
Zarflar	4	4	1	5	5	9	1	4	1	1	35
Ünlemler	8	11	7	10	3	7	3	1	3	3	56
Zıt anlamlı kelimeler	0	5	0	2	0	8	0	0	0	0	15
Eş sesli kelimeler	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Deyimler	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Atasözleri	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Kalıp sözler	0	0	2	3	0	0	0	0	0	2	7
Benzetmeler	0	0	0	0	1	0	2	0	0	0	3
Geçiş ve bağlantı ifadeleri	7	13	11	10	16	17	18	7	2	14	115
Karşılaştırma ifadeleri	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2
Soru cümleleri	9	10	10	16	19	13	15	15	4	6	117
İkilemeler	0	0	1	3	0	2	0	3	0	0	9
Tanımlar, kavramlar, bilgiler	18	7	4	3	4	14	12	4	9	2	77
Tekerlemeler	0	0	2	6	0	0	0	0	0	0	8
Mâniler	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2
Nezaket sözcükleri	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2	4

Tablo 1’ in devamı

11-20 Arası bölümlerde bulunan ana dili ögelerinin frekans değerleri ve genel toplam

Dil Unsurları / Bölüm No	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	Tablo1 Toplamı	Genel Toplam
Sıfatlar	3	3	12	1	15	5	4	2	9	4	36	94
Zarflar	1	2	6	5	10	4	9	3	4	4	35	83
Ünlemler	4	4	3	5	8	6	8	3	0	4	56	101
Zıt anlamlı kelimeler	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15	15
Eş sesli kelimeler	0	0	0	0	0	0	0	16	0	0	0	16
Deyimler	0	0	0	0	14	0	1	0	0	0	1	16
Atasözleri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Kalıp sözler	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	7	8
Benzetmeler	0	3	0	0	0	2	0	0	3	0	3	11
Geçiş ve bağlantı ifadeleri	12	5	17	3	10	11	10	9	11	9	115	212
Karşılaştırma ifadeleri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
Soru cümleleri	7	8	21	24	4	21	7	12	10	10	117	241
İkilemeler	2	0	0	0	0	1	0	0	1	0	9	12
Tanımlar, kavramlar, bilgiler	4	4	1	14	4	6	2	5	20	16	77	153
Tekerlemeler	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	8
Mâniler	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
Nezaket sözcükleri	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	4	5

Tablo 1 incelendiğinde Türkçe Benim Evim programının bölümlerinde 241 frekans değeri ile soru cümlelerinin en çok kullanıldığı görülmektedir. İkinci sırada 212 frekans değeri ile geçiş ve bağlantı ifadeleri yer almaktadır. Üçüncü sırada 153 frekans değeri ile tanımlar, kavramlar ve bilgiler başlığı bulunmaktadır. Ünlemler 101, sıfatlar 94, zarflar 83 kez kullanılmıştır. Eş sesli kelimeler ve deyimler on altı frekans değeri ile eşit sayıda yer alırken bunu on beş frekansla zıt anlamlı kelimeler izlemektedir. İkilemeler on iki, benzetmeler on bir, kalıp sözler ve tekerlemeler eşit sayıda olup sekiz frekans değeri ile yer almaktadır. Günlük hayatta kullanılan teşekkür etme, özür dileme ve rica etme ifadelerine beş kez yer verildiği, karşılaştırma ifadeleri ile mânilere iki kez, atasözlerine bir kez yer verildiği görülmüştür.

Tablo 1' e bakıldığında Türkçe Benim Evim programının hemen hemen her bölümünde soru cümlelerinin, geçiş ve bağlantı ifadelerinin, tanımların, kavramların ve bilgilerin, sıfatların, zarfların ve ünlemlerin kullanıldığı saptanmıştır.

Teşekkür etme, özür dileme, rica etme, karşılaştırma ifadeleri, atasözleri ve mânilere diğer dil yapılarına oranla oldukça az yer verildiği Tablo 1 incelendiğinde ulaşılmaktadır.

Ayrıca her bir bölümde farklı bir konu üzerinde durulduğu söylenebilir. Örneğin; 4. bölümde tekerlemeler, 8. bölümde mâniler, 15. bölümde deyimler, 18. bölümde eş sesli kelimeler konusu üzerinde durulduğu görülmektedir.

Mâniler, atasözleri, deyimler, tekerlemeler kültürümüzün ve dilimizin yapı taşlarından, milli ve manevi değerlerimizdendir. Tablo 1' den anlaşılacağı üzere çocuklara ana dillerinin öğretilmesinde, bu değerlerin dilden dile aktarılarak kuşaklar boyu yaşatılmasında Türkçe Benim Evim programının önemli bir yere sahip olduğu görülmektedir. Ayrıca günlük hayatta kullanılan nezaket sözcüklerinin (teşekkür etme, özür dileme, rica etme vb.) frekans değeri düşük olmasına rağmen programda uygun yerlerde kullanıldığını bulgular doğrultusunda söylemek mümkündür.

BEŞİNCİ BÖLÜM
SONUÇ ve ÖNERİLER

5.1. Sonuç ve Tartışma

Çizgi filmlerin çocuğun bilişsel, sosyal, duygusal ve özellikle dil gelişimi alanları bakımından hem olumlu hem de olumsuz yönde etkilediği düşünülmektedir. Temel olarak bu etkinin olumlu veya olumsuz yönde oluşunu çizgi filmlerin içeriği, kullanım amacı, kullanım şekli, televizyon veya ekran karşısında geçirilen süre belirlemektedir.

Çizgi filmlerin, çocuğun ana dilini öğrenmesine çizgi film karakterleri aracılığıyla katkı sağladığı görülmektedir. Bu çalışmada ana dili öğretimi Begüm ve Çuçu kahramanları üzerinden yapılmıştır. Çocuk, severek izlediği bir çizgi film karakterini rol model almakta, onun gibi davranmakta, onun gibi konuşmakta, o karakterin kullandığı kelimelere daha çok dikkat etmektedir. Kurt (2014), tarafından yapılan araştırmada çocukların en çok hatırladıkları kelimelerin çizgi film karakterlerince en fazla tekrar edilen kelimeler olduğu sonucu elde edilmiştir. Çocuğun dili çizgi film karakterleri aracılığıyla öğrenmesi sonucu bakımından bu çalışma ile benzerlik göstermektedir. Ayan ve Baş tarafından 2015 yılında yapılan çalışmada çizgi filmlerde bir kelimenin ortalama yedi kez tekrar edildiği sonucuna ulaşılmıştır. Çizgi filmi izleyen çocuk aynı kelimeyi ortalama yedi defa işitmektedir. Türkçe Benim Evim programında da yeni öğrenilen kelimelerin sıklıkla tekrar edildiği görülmektedir. İlk defa duyulan kelimeler ilk olarak kısa süreli hafızada depolanmakta, daha sonra bu kelimelerin tekrar edilmesi ve kullanılmasıyla uzun süreli hafızaya aktarılmaktadır (Göçer, 2009: 1028). Çocuğun bir kelimeyle karşılaşma sayısı ne kadar çok artarsa o kelimeyi, uzun süreli belleğe geçirmesi, aktif olarak kullanması ve söz varlığına eklemesi daha kolay olmaktadır (Ayan ve Baş, 2015: 97). Kalıcılığı sağlamak amacıyla tekrar etmenin çok yararlı olduğunu ifade etmek mümkündür.

İncelenen Türkçe Benim Evim programının bölümlerinde sıfatların, zarfların, ünlemlerin, zıt anlamlı kelimelerin, eş sesli kelimelerin, deyimlerin, kalıp sözlerin, geçiş ve bağlantı ifadelerinin, soru cümlelerinin, kavramların, tanımların, bilgilerin, tekerlemelerin, benzetmelerin, ikilemelerin sıkça kullanıldığı, atasözlerinin, mânilerin ve karşılaştırma ifadelerinin yok denecek kadar az sayıda yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Deyimler

konusunda ayrı bir bölüme yer verilirken atasözleri için ayrı bir bölüm olmaması da dikkat çekici bir sonuçtur. Atasözlerinin yok denecek kadar az sayıda yer alması sonucu bakımından Geçgel ve Terzioğlu (2022: 166) 'nun çalışmaları ile benzerlik göstermektedir.

Günlük hayatta kullanılan teşekkür etme, özür dileme, rica etme gibi nezaket sözcüklerinin Türkçe Benim Evim programında bölümlerin içeriklerine bağlı olarak az sayıda ancak uygun durumlarda kullanıldığı tespit edilmiştir.

Elde edilen bulgular doğrultusunda Türkçe Benim Evim programının kelime ve kavram öğretimi bakımından çok önemli olduğu görülmüştür. Buradan hareketle çizgi filmlerin çocukların ana dillerini öğrenmesine katkısının çizgi filmin içeriği ile doğru orantılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kara (2015) tarafından yapılan çalışmada da çocukların ana dillerinin gelişimi ve kavram öğretimi bakımından çizgi filmlerin olumlu etkisinin olduğu sonucu ortaya koyulmuştur.

Birinci bölümde Begüm ve Çuçu kelime türetme oyunu oynamışlardır. Bu oyuna yeni bir kural ekleyerek "h" harfinin kullanımına dikkat çekilmiştir. "Hastahane" değil "hastane", "postahane" değil "postane", "kavaltı" değil "kahvaltı", "raat" değil "rahat" gibi kelimeler bölümde geçen örnek kelimelerden bazılarıdır.

İkinci bölümde beden dili, ses çalışmaları, çene ve yüz egzersizleri üzerinde durulmuştur. Kelimeleri doğru söyleyebilmek için bu egzersizlerin faydalı olduğu ifade edilmektedir.

Üçüncü bölümde "ğ" harfinin söylenişi ile ilgili örneklere yer verilir. Bu da henüz küçük yaşlardaki hedef kitle olan çocukların kelimeleri düzgün söyleyebilmeleri için örnek alınabilecek oldukça faydalı bir durumdur.

Kelimeleri düzgün telaffuz etme ile ilgili bölümlerden bir tanesi de dördüncü bölümdür. Bu bölümde "sarımsak" kelimesinin telaffuzu tekerleme aracılığıyla öğretilmektedir. Tekerleme aracılığı ile çocukların dikkatinin daha fazla çekilmesi sağlanabilmektedir. Ayrıca tekerlemeler sayesinde çocukların konuşma becerilerinde gelişme sağlanabileceğini söylemek mümkündür.

Beşinci bölümde “atlas” kavramı ve gelecek zaman kipi olan “-ecek, -acak” üzerinde durulmuştur. Türkçede her zaman yazıldığı gibi konuşulmadığı, yazı dili ile konuşma dili arasında farklılıkların olabileceği vurgulanmıştır.

Altıncı bölümde doğru nefes alma teknikleri, diyafram nefesi, tıslama yöntemi ve tavşan nefesi konuları ele alınmıştır.

Yedinci bölümde “icat, mucit, keşif ve kâşif” kavramlarının aralarındaki ilişki, bu kavramların anlamları ve farklılıkları ele alınmıştır.

Sekizinci bölümde “antoloji” kavramı, “a” sesinin doğru kullanımı, “kâğıt ve mâni” kelimelerinin doğru telaffuzu, şiir ve mâni kavramları işlenmiştir.

Dokuzuncu bölümde “patlıcan, aşçı, eşofman, kaplumbağa, şemsiye” kelimelerinin doğru telaffuzları üzerinde durulmuştur. Bu telaffuz öğretimi oyun kartları kullanılarak yapıldığı için çocukların dikkatini çekmesi ve daha kalıcı öğrenmenin sağlanması açısından oldukça önemlidir.

Onuncu bölümde yazım kuralları konusu ele alınmıştır. “Ki” bağlacının doğru yazımı ve “sürpriz” kelimesinin doğru yazımı gösterilmiştir.

On birinci bölümde “koleksiyon, kartpostal ve alerji” kavramlarının tanımlaması yapılmıştır.

On ikinci bölümde “bahar temizliği ve şarj” kavramına yer verilmiştir. Teknolojiye ayak uydurularak robot süpürge kullanılmış ve robot süpürgenin şarjının bitmesi ile “şarj” kelimesinin doğru telaffuzunun “şarz” değil “şarj” olduğuna dikkat çekilmiştir. Ayrıca şarj sayesinde atık pil sayısının az olacağı ve böylelikle doğayı koruma mesajı da verilmiştir.

On üçüncü bölümde “Kazak mantısı, Alman pastası, Rus salatası” gibi yöresel yemekler ve arkadaş ziyareti kavramı üzerinde durulmuştur.

On dördüncü bölümde, “jimnastik, dinozor, maydanoz, laboratuvar, kirpik” kelimelerinin doğru telaffuzlarına dikkat çekilmiştir. Bu kelimelerin resimleri kartlarla gösterilerek somutlaştırılmıştır.

On beşinci bölümde, deyimler konusuna yer verilmiştir. Deyimler konusu oyunla ve resimlerle somutlaştırılarak ele alındığı için dikkat çekici olma özelliğini ve kalıcı öğrenme düzeyini önemli ölçüde etkilediği söylenebilir. "Dolap çevirmek, yelkenleri suya indirmek, gözüne girmek, gözden düşmek, göz kulak olmak, göz gezdirmek, can kulağıyla dinlemek, açık kapı bırakmak, dört gözle beklemek" olmak üzere bölümde dokuz adet deyim anlamları ile birlikte verilmiştir.

On altıncı bölümde, "Tohum dikilmez, ekilir.", "Kravat giyilmez, takılır.", "Fular takılır tıpkı kravat gibi.", "Kazak örülür, halı kilim dokunur.", "Fotoğraf çektirilir, resim çizilir." cümlelerinden anlaşılacağı üzere anlatım bozukluğu konusu ele alınmıştır.

On yedinci bölümde, beden dili, jest ve mimik kavramları üzerinde durulmuştur. Hiç konuşmadan karşıdaki kişinin ne hissettiğini, ne söylemeye çalıştığını tahmin etmeye çalışmışlardır.

On sekizinci bölümde, eş sesli kelimeler konusuna değinilmiştir. Eş sesli kelimelerin cümle içinde kullanımına bakılarak ayırt edildiği ifade edilmektedir. "Yüz, gül, atlet, bin, at, yaz, cilt, pazar, kaz, çay, aç, ekmek" bölümde yer alan eş sesli kelimelerdir.

On dokuzuncu bölümde, küçültme eki olan "-cık, -cik" in kullanımına, küçültme ekinin bazen eklendiği sözcüğü özel ad ya da tür adı yapmasına, küçültme ekinin cümlede küçültme anlamı dışında acıma, şefkat, yaklaşık gibi farklı anlamlar katabileceğine, "-cık,-cik" ekinin yanında "-ımsı, -imsi, -ca, -ce, -cağız ve -ceğiz" ekleri ile de yapıldığına yer verilmiştir.

Yirminci bölümde "gelenek" kavramı örnekler verilerek açıklanmıştır. Gece yarısı sokakta bağırarak boza satılması, bozanın geleneksel bir içecek olması, lavanta kesesi, büyüklerin ziyaret edilip ellerinin öpülmesi gelenekleri bölümde yer alan örnekler arasındadır. "Dâhi ve dahi", "hala, hâlâ" örneklerindeki gibi a harfinin farklı kullanım özelliklerine de değinilmiştir.

Türkçe Benim Evim programının bir çocuğun ana dilinin yapıları hakkında bilgi edinebilmesi, ana dilinin inceliklerini, kullanım özelliklerini öğrenebilmesi ve söz varlığını zenginleştirebilmesi açısından oldukça zengin olduğu, çeşitli oyunlar aracılığıyla kelime ve kavram öğretiminin sağlandığı sonucuna ulaşılmıştır. Türkçe Benim Evim programının

ortalama üç - dört dakika gibi kısa süreli bir içeriği olmasına rağmen Türkçeye ait birçok unsuru her bölümünde farklı konuları ele alarak çocukları sıkmadan, eğlendirerek öğretmeyi başaran bir program olduğu görülmüştür.

Çizgi filmlerin ve Türkçe Benim Evim programının çocukların anadillerinin özelliklerini öğrenmelerine, Türkçeyi doğru, güzel ve etkili bir şekilde kullanmalarına önemli ölçüde katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

5.2. Öneriler

Çocukların ana dilinin inceliklerini doğru bir şekilde öğrenebilmeleri amacıyla çocuğa görelik ilkesi göz önünde bulundurularak gerekli uzmanların desteği ile dil eğitimi amacıyla kullanılmak üzere çizgi filmlerin sayısı arttırılabilir.

Çizgi filmlerin dikkat çekici olma özelliği kullanılarak çocukların anlamasının zor olduğu konular ve kavramlar bu vasıta ile öğretilebilir.

Bu çalışma TRT Çocuk kanalında yayınlanan Türkçe Benim Evim programı esas alınarak oluşturulmuştur. Başka bir çalışma daha fazla sayıda kanal veya çizgi film esas alınarak oluşturulabilir.

Günlük hayatta kullanılan teşekkür etme, rica etme ve özür dileme gibi bazı nezaket sözcükleri ile atasözleri, tekerlemeler, mâniler konularına daha fazla yer verilebilir. Bu konular için ayrı bölümler oluşturulabilir.

Türkçe Benim Evim Programının bazı bölümlerinde oyunla kelime ve kavram öğretimi yapılmıştır. Başka bir araştırma çizgi filmlerde oyunla kavram öğretimi konusunda veya sadece oyunlarla kelime ve kavram öğretimi konusunda yapılabilir.

KAYNAKÇA

Aşıcı, M. (2005). *Okul çağında dil etkinlikleri*. Morpa Kültür Yayınları: İstanbul.

Ayan, S. ve Baş, B. (2015). "Çizgi filmlerdeki söz varlığıyla ilkokul öğrencilerinin söz varlığı üzerine bir araştırma". *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 3(4), 84-99.

Borzekowski, D. L. (2018). "A quasi-experiment examining the impact of educational cartoons on Tanzanian children". *Journal of applied developmental psychology*, 54, 53-59.

Büyükbaykal, G. (2007). "Televizyonun çocuklar üzerindeki etkileri". *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, (28), 31-44.

Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, E.A., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2020). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri.* (s.88). (28.baskı). Pegem Akademi Yayıncılık: Ankara.

Can, A. (1995). Okul Öncesi Çocuklara Yönelik Televizyon Programları İçinde Çizgi Filmlerin Çocukların Gelişimine ve İletişimine Etkileri. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Cesur, S. ve Paker, O. (2007). "Televizyon ve çocuk: çocukların TV programlarına ilişkin tercihleri". *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 6 (19), 106-125.

Geçgel, H. ve Terzioğlu, B. (2022). "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Çizgi Filmlerle Söz Varlığı Öğretimi (atasözü, deyim, ikileme) "Rafadan Tayfa" Örneği". *Türkçe Eğitimi Araştırmaları 1.* (s.161). Holistence Publications: Çanakkale

Göçer, A. (2009). "Türkçe eğitiminde öğrencilerin söz varlığını geliştirme etkinlikleri ve sözlük kullanımı". *Turkish Studies*, 4(4), 1025-1055.

Gür, T., Coşkun, İ. ve Sağlam, F. (2013). "İlkokul 2, 3 ve 4. sınıf Türkçe ders kitapları bütüncesinin kelime hazinesini geliştirme eğitimi açısından incelenmesi". *Turkish Studies,* 8(1), 1561- 1570.

Kara, İ. (2015). TV Programlarının Okul Öncesi Öğrencilerinin Dil ve Kavram Gelişimine Katkılarının Öğretmen Görüşleri Açısından İncelenmesi (Siirt İli Örneği). Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.

Kol, S. (2011). "Erken çocuklukta bilişsel gelişim ve dil gelişimi". *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, 1-21.

Köprülü, S. G. (2016). "Erken yaşta yabancı dil öğreniminde çizgi filmlerin yeri". *Diyalog Interkulturelle Zeitschrift Für Germanistik*, 4(1), 88-98.

Kurt, E. (2014). TRT Çocuk Kanalının 4-6 Yaş Grubu Öğrencilerinin Dil Gelişimine Etkisi Hakkında Öğrenci, Öğretmen ve Veli Görüşleri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.

Mete, F. ve Sarıçoban A. (Ed.). (2015). "Dil ve Yabancı/İkinci Dil Eğitimi Kavramları". *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Metodolojisi.* (s.12-68). Anı Yayıncılık: Ankara.

Samur, Ö. A., Demirhan, D. T. ve Önkol, L. (2014). "Pepee çizgi filminin ebeveyn öğretmen ve çocuk gözüyle değerlendirilmesi". *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11 (26), 151-166.

Şirin, M. R. (2007), *Çocuk Edebiyatına Eleştirel Bir Bakış- Çocuk Edebiyatı Nedir Ne Değildir?*-, Kök Yayıncılık: Ankara.

Türk Dil Kurumu Sözlükleri (2021). Erişim: 05.06.2021, https://sozluk.gov.tr/

Türk Dil Kurumu Sözlükleri (2023). Erişim: 10.08.2023, https://sozluk.gov.tr/

Temizyürek, F., ve Acar, Ü. (2014). "Çizgi filmlerdeki subliminal mesajların çocuklar üzerindeki etkisi". *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi,* 3(3), 25-39.

TRT Çocuk, Türkçe Benim Evim, Erişim Tarihi: 28.02.2023, Erişim adresi: https://www.youtube.com/watch?v=29IfjZugxLI&list=PLA5dyskGy4cs4Dmr49aqECSSzSr_PmYlo

TRT Çocuk, Türkçe Benim Evim, Erişim: 03.03.2023, Erişim adresi: https://www.trtcocuk.net.tr/video/turkce-benim-evim-2-bolum

TRT Çocuk, Türkçe Benim Evim, Erişim Tarihi: 05.03.2023, Erişim adresi: https://www.trtcocuk.net.tr/video/turkce-benim-evim-3-bolum

TRT Çocuk, Türkçe Benim Evim, Erişim Tarihi: 05.03.2023, Erişim adresi: https://www.trtcocuk.net.tr/video/turkce-benim-evim-4-bolum

TRT Çocuk, Türkçe Benim Evim, Erişim Tarihi: 07.03.2023, Erişim adresi: https://www.trtcocuk.net.tr/video/turkce-benim-evim-5-bolum

TRT Çocuk, Türkçe Benim Evim, Erişim Tarihi: 21.03.2023, Erişim adresi: https://www.trtcocuk.net.tr/video/turkce-benim-evim-6-bolum

TRT Çocuk, Türkçe Benim Evim, Erişim Tarihi: 12.04.2023, Erişim Adresi: https://www.trtcocuk.net.tr/video/turkce-benim-evim-7-bolum

TRT Çocuk, Türkçe Benim Evim, Erişim Tarihi: 12.04.2023, Erişim Adresi: https://www.trtcocuk.net.tr/video/turkce-benim-evim-8-bolum

TRT Çocuk, Türkçe Benim Evim, Erişim Tarihi: 20.04.2023, Erişim adresi: https://www.trtcocuk.net.tr/video/turkce-benim-evim-9-bolum

TRT Çocuk, Türkçe Benim Evim, Erişim Tarihi: 20.04.2023, Erişim adresi: https://www.trtcocuk.net.tr/video/turkce-benim-evim-10-bolum

TRT Çocuk, Türkçe Benim Evim, Erişim Tarihi: 05.06.2023, Erişim adresi: https://www.trtcocuk.net.tr/video/turkce-benim-evim-11-bolum

TRT Çocuk, Türkçe Benim Evim, Erişim Tarihi: 12.06.2023, Erişim adresi: https://www.trtcocuk.net.tr/video/turkce-benim-evim-12-bolum

TRT Çocuk, Türkçe Benim Evim, Erişim Tarihi: 01.07.2023, Erişim adresi: https://www.trtcocuk.net.tr/video/turkce-benim-evim-13-bolum

TRT Çocuk, Türkçe Benim Evim, Erişim Tarihi: 02.07.2023, Erişim adresi: https://www.trtcocuk.net.tr/video/turkce-benim-evim-14-bolum

TRT Çocuk, Türkçe Benim Evim, Erişim Tarihi: 02.07.2023, Erişim adresi: https://www.trtcocuk.net.tr/video/turkce-benim-evim-15-bolum

TRT Çocuk, Türkçe Benim Evim, Erişim Tarihi: 05.07.2023, Erişim adresi: https://www.trtcocuk.net.tr/video/turkce-benim-evim-16-bolum

TRT Çocuk, Türkçe Benim Evim, Erişim Tarihi: 10.07.2023, Erişim adresi: https://www.trtcocuk.net.tr/video/turkce-benim-evim-17-bolum

TRT Çocuk, Türkçe Benim Evim, Erişim Tarihi: 20.07.2023, Erişim adresi: https://www.trtcocuk.net.tr/video/turkce-benim-evim-18-bolum

TRT Çocuk, Türkçe Benim Evim, Erişim Tarihi: 22.07.2023, Erişim adresi: https://www.trtcocuk.net.tr/video/turkce-benim-evim-19-bolum

TRT Çocuk, Türkçe Benim Evim, Erişim Tarihi: 23.07.2023, Erişim adresi: https://www.trtcocuk.net.tr/video/turkce-benim-evim-20-bolum

Oral, Ö. ve Tekin, U. (2019). "3-6 Yaş arasındaki çocukların dil gelişimi ve oyun oynama becerileri üzerinde televizyon izleme alışkanlıklarının etkisi: vaka analizi". *Aydın İnsan ve Toplum Dergisi*, 5 (2) , 187-214. Retrieved from https://dergipark.org.tr/tr/pub/aitdergi/issue/52700/695080

Özdemir, A. ve Ramazan, O. (2012). "Çizgi filmlerin çocukların davranışları üzerindeki etkisinin anne görüşlerine göre incelenmesi" . *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 35 (35) , 157-173 . Retrieved from https://dergipark.org.tr/tr/pub/maruaebd/issue/375/2219

Yağlı, A. (2013). “Çocuğun eğitiminde ve sosyal gelişiminde çizgi filmlerin rolü: Caillou ve Pepee örneği”. *Turkish Studies*, 8(10), 707-719.

Yapıcı, Ş. (2004). “Çocukta dil gelişimi”. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 1(1), 1-17.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık: Ankara.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016*). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık: Ankara.